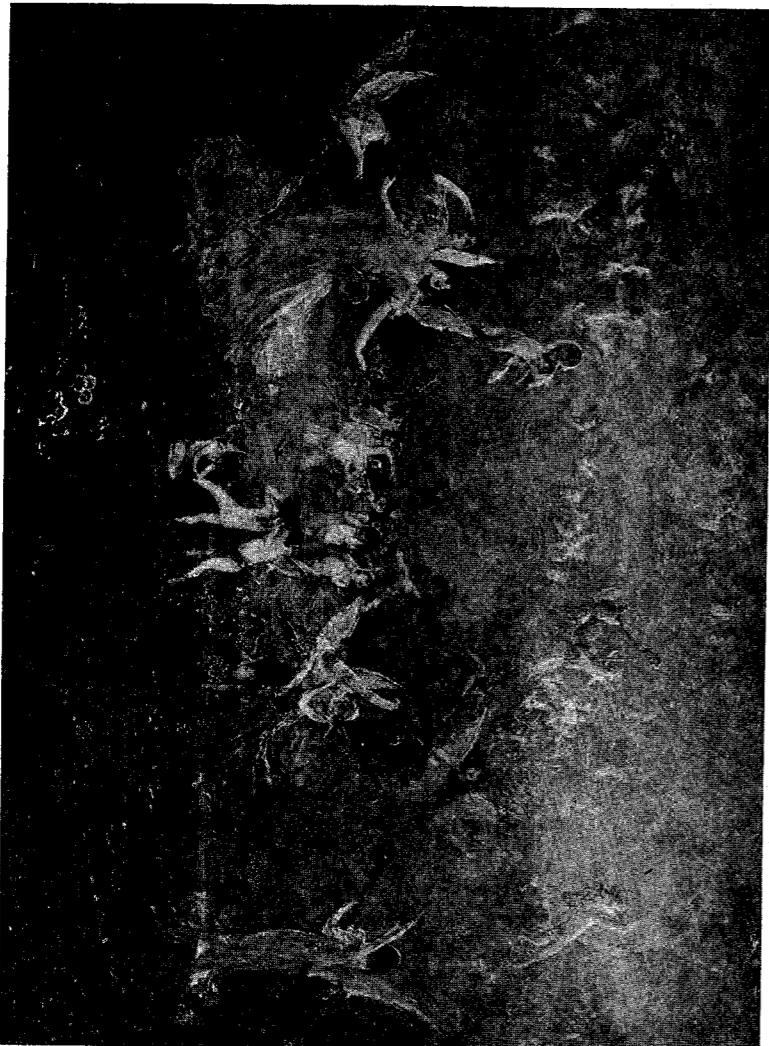

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ * ΑΘΗΝΑΙ * ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1906-
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1906 * ΤΟΜΟΣ ΙΒ'. ١٩٠٦-١٩٠٧

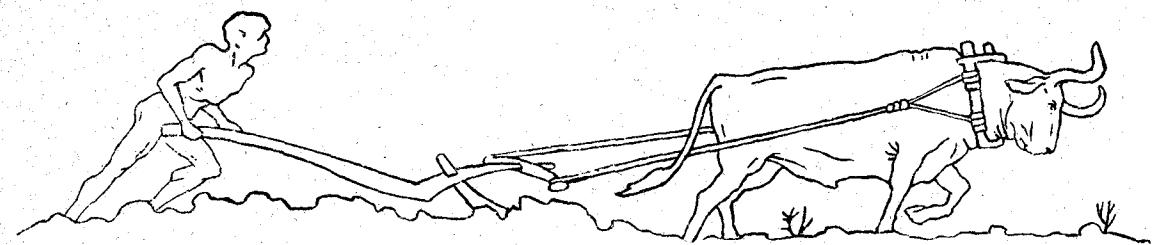

ΕΛΛΗΝΗ ΔΥΜΩΝΙΑ

Ν. ΤΥΖΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΚΙΜΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΠΑΝΔΟΘΗΝΔΙΔ

ΕΤΟΣ Γ' 15
ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1906

Η ΑΝΟΙΞΙΣ

‘Ηθελήσαμεν νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας μίαν εἰκόνα τῆς ἀνοίξεως καὶ ἐθέσαμεν πρὸς τοῦτο τὰ ἐπόμενα δύο ἔρωτήματα εἰς μερικοὺς συνεργάτας μας λογογράφους καὶ καλλιτέχνας.

1. — Αἰσθάνεσθε ὅτι ἔχει, εἴτε ὅτι εἶχε ποτὲ ἐφ' ὑμῶν ἐπίδρασιν ἡ ἀνοίξις καὶ ποίαν; Θελήσατε νὰ μᾶς ζωγραφίσετε τὸν ἕαντιόν σας ὃποιον ἐπίδρασιν τῆς ἀνοίξεως ἀκριβῶς καὶ λεπτομερῶς.

2. — Μήπως ὅλη παρὰ τὴν ἀνοίξιν ὥρα τοῦ ἔτους σᾶς ἐπιδρᾷ περισσότερον;

Δημοσιεύομεν παρακάτω τὰς ἀπαντήσεις κατὰ τὴν χρονολογικὴν σειρὰν ποῦ τὰς ἐλάβαμεν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

Μὲ τὸ τελευταῖον ἔντομον, ποῦ χρονοπηδᾶ εἰς τὸ φῶς, καὶ μὲ τὸ τελευταῖον λουλούδι τοῦ ἄγρου, ἔχομαι νὰ σᾶς δώσω τὴν ἴδιαν ἀπάντησιν. Διότι ἀπὸ τὴν ἀδρούστον χημικὴν ψυχὴν τῶν ἀνοργάνων ἔως τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, δὲν ὅταν ὑπάρξῃ ψυχὴ νὰ σᾶς ἀπαντήσῃ διαφορετικά. Τὸ πᾶν αὐτὴν τὴν στιγμὴν μεθῦ τὴν μεγάλην μέθην

‘Αλλὰ ζητεῖτε νὰ σᾶς ζωγραφίσω τὴν ἴδιαν μου. Καλύτερα νὰ μὴν τὸ ἔξητούσατε. Μέσα εἰς τὴν μεγάλην ἔαρινήν βακχείαν, μία ψυχὴ « περίλυπος μέχρι θανάτου », μόνον ὅταν τραγουδῇ τὴν θλῖψιν τῆς ἡ δταν τὴν φονεύη μαζὶ μὲ τὸν ἔαυτόν της, κάμνει μίαν ὀραιάταν πρᾶξιν. Κ' ἔγω δὲν ἔχω τὴν δύναμιν διὰ τὸ ἔνα, τὴν τόλμην διὰ τὸ ὅλο.

‘Η ψυχὴ μου μεθῦ τὴν οἰκουμενικὴν μέθην. Τὸ ἔννοει ἀπὸ τὴν θλῖψιν τῆς. Κάθε μέθη ποῦ ἐγνώρισα, εἶχε τὴν ἴδιαν ἔκφρασιν. Τὸ οἰνόπνευμα, τὰ ναρκωτικά, ὁ ἔρως, ἡ ὀραιότης, ὑπεράνω δλων τὸ “Εαρ. ‘Η μέθη τῆς ἡβῆς ἀπαράllακτα. Αὐτὴ ἔγέννησε τὸν πεσσιμόν μου. Καὶ δύμως πόσον ἐλεεινὸν εἶνε νὰ

καταντήσῃ εἰς αὐτὸν τὸν τύπον ὁ φυσιολογικὸς καὶ φιλοσοφικὸς δρισμὸς τῆς μέθης, διὰ μίαν ψυχῆν. Πόσον ἐλεεινὸν καὶ δξιοδάκρυτον!

‘Αλλὰ διατί τάχα; Εἶνε ἄραγε ἡ ἔλλειψις τῆς τελείας ἔναρμονίσεως μὲ τὴν φύσιν, ἔνας καρπὸς καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοὺς δλεθρίους καρποὺς τῆς σκέψεως; ‘Η ἔλλειψις καὶ ἡ συνεδήσις τῆς ἐλείψεως; Εἶνε τὰ πράγματα ποῦ ἐπανέρχονται καὶ ξαναζοῦν καὶ ξαναθριαμβεύονται, ἐμπρὸς εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πραγμάτων ποῦ φεύγουν καὶ χάνονται καὶ ἀτιμάζονται; Εἶνε τὸ δράμα τῆς ψριαμβευτικῆς ἀδιαφορίας τῆς φύσεως, εἰς τὴν ἔντασιν τῆς ζωῆς της, ἀπὸ τὴν ἐλεεινὴν αὐτοσυνείδησιν τοῦ ἐφημέρου ἀτόμου; Εἶνε ἡ κατάρα τοῦ ἀνθρώπου, ποῦ ἐλησμόνησεν εἰς τὸ ἀνθρώπινον παραλήρημά του ὅτι εἶνε ζῶον, κ' ἔκαμε τὸν ἔαυτόν του ἀποσυνάγωγον τῶν ιερῶν δργίων τῆς Φύσεως; Τί εἶνε; Κάτι ἀπ' ὅλα αὐτὰ καὶ ἵσως ὅλα μαζὶ.

Μ' ἔρωτήσατε καὶ σᾶς ἔξωμοιογήθην. Καλύτερα νὰ ἡμούν εἶνα ἔντομον μέσα εἰς τὸν χορὸν τῶν ἔντομων, καὶ εἶνα λουλούδι μέσα εἰς τὰ

λουλούδια τοῦ ἀγροῦ. Τὸ νὰ μὴν εῖμαι, ίδοὺ ἡ
θλῖψις.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

1. — Διαβάζω εἰς τὸν Καζαμίαν: Ἀρχὴ τοῦ ἔτος, Τετάρτη, 8 Μαρτίου, ὥρα 8 καὶ 33' π. μ. Ἡ ἴδική μου Ἀνοιξις ὅμως, ἐκεῖνο τουλάχιστον ποῦ τὸ λέγω Ἀνοιξιν καὶ ποῦ αἰσθάνομαι τὴν ἐπίδρασίν του, ἀρχίζει πολὺ ἐνωρίτερα. Παρὰ πίσω ἀπὸ τὸν συνήθως ἀνοιξιάτικον Φεβρουάριον τῶν Ἀθηνῶν, παρὰ πίσω ἀπὸ τὸν ἀνοιξιάτικον Ἰανουαρίου: ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Δεκέμβριον. Καὶ εἰς τὴν χρονολογίαν τὴν γενικὴν καὶ ἐπίσημον τῆς ἐνάρξεως, εἰμπορῷ ἀν δὲ λέλετε νάντιτάξω μίαν ἄλλην, μὲ τὴν ἴδιαν σχεδὸν ἀκριβειαν: 9 Δεκεμβρίου. Συμπίπτει, βλέπετε, μὲ τὴν ἔναρξιν τοῦ χειμῶνος ἡ ἴδική μου ἀνοιξις! Ἀλλὰ μὴ λησμονῆτε ὅτι εἶνε αἱ χειμεριναὶ λεγόμεναι τροπαὶ τοῦ Ἡλίου τὴν 9 Δεκεμβρίου, ὅτι δῆλαδή, ἀντιθέτως πρὸς ὃ, τι ἐγίνετο ὡς τώρα, ἡ ἡμέρα μου ἀρχίζει νὰ μεγαλώνῃ καὶ ἡ νύκτα νὰ μικραίνῃ. Λοιπόν, ἡ περίοδος αὐτὴ τοῦ φωτός, ἀπὸ τὰς χειμερινὰς τροπὰς ὡς τὰς θεοινάς, ὅταν ἀρχίζῃ πάλιν ἀνεπαισθήτως ἡ βασιλεία τοῦ σκότους, — αὐτὸ τὸ θαυμάσιον ἔξαμηνον, τὸ ὅπιον θά ἡμποροῦσε κανεὶς νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι εἰς τὰ εὐτυχῆ κλίματά μας, περιλαμβάνει ἀπ' δύλιγον καὶ τὰς τέσσαρας ἐποχάς, ἄλλὰ φωτεινὰς καὶ ὡραίας, — μ' ἐπηρεάζει καὶ ἔμε, δπως, ὑποθέτω, ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Τὴν ἐπίδρασίν της τὴν αἰσθάνομαι, σαφῶς καὶ ὡρισμένως, ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ Δεκεμβρίου· ἔξαπολούνθει τοὺς ἄλλους μῆνας νὰ ἐντείνεται· φθάνει εἰς τὴν ἀκμήν της τὸν Ἰούνιον καὶ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα, ἐλαττόνεται σιγὰ-σιγὰ καὶ παύει διοτελῶς.

ἔαυτόν μου. Ἀλλοτε, ὅταν ἥμουν πολὺ νέος, καὶ πολὺ ἀπειδος, καὶ πάρα πολὺ ἀμαθής, ἐμισοῦσα καὶ ἀνθρώπους, μὲ τὴν κακὴν σημασίαν τοῦ μίσους. Δόξα σοι ὃ θεός, ἀπὸ αὐτὸ τὸ ζωῶδες αἰσθήμα ἐλυτρώθηκα πρὸ πολλοῦ. Τώρα τὸ μίσος μου τὸ ἀληθινὸν περιορίζεται εἰς κάποια ἀφροδημένα, εἰς κάποιας ἴδεας ὅσον διὰ τοὺς ἀνθρώπους, μοῦ φθάνει ποῦ ἀρκετοὺς χωρὶς νὰ θέλω τοὺς ἀηδιάζω καὶ ποῦ ἄλλους τόσους τοὺς περιφρονῶ κατάβαθμα. Ἐ, λοιπόν! τὴν ἀνοιξιν τὰ αἰσθήματά μου αὐτὰ γλυκαίνοντοι, ἥμερενον, μαλακόνον. Οἴκτείρω, λυποῦμαι τοὺς ἀνθρώπους ποῦ μοῦ προξενοῦν ἀηδίαν καὶ ποῦ μοῦ ἐμπνέον περιφρόνησιν. Ἀρχίζω νὰ τοὺς βλέπω μὲ μάτι διαφορετικόν, καὶ νὰ λέγω: γιατί τάχα; οἱ καϊμένοι... Ὅσους δὲ ἀγαπῶ, τώρα τοὺς ἀγαπῶ περισσότερον. Αἰσθάνομαι μέσα μου σὰ μιὰ εὐτυχία, ποῦ θέλω νὰ τὴν μεταδώσω καὶ εἰς τοὺς ἄλλους. Κάμνω ὅσον περισσότερον εἰμπορῷ καλόν. Ἡ ἀδιαφορία ἡ χειμωνιάτικη ὑποχωρεῖ εἰς ἕνα ἀνοιξιάτικον, ποῦ ἀναπτύσσεται μέσα μου δοσ ενδίσκει τόπον, (διότι κατὰ βάθος, πάντα εἶμαι ἐγωϊστής καὶ ἀδιάφορος). Ἀλλην φορὰν καὶ δικαθαυτὸ ἔρως ἔξυπνοῦσεν εἰς τὴν ψυχήν μου τὴν ἀνοιξιν· καὶ ἡ ἐγγύιζα σὲ παλιὲς μου ἀγάπετες, ἡ ἐπλαθα καινούργιες. Αὐτὸ ἐπέρασε σιγὰ-σιγὰ μὲ τὴν ἡλικία... Καὶ ἀν δὲ λέμενε ἀκόμη κανένα ἵχνος, δὲν θὰ τὸ ἔλεγα, ἐντρεπόμενος τές ἀσπρες μου τρίχες.

Aimer c'est agir! κατὰ τὸ προσφιλές λόγιον τοῦ Οὐγγάρου. Ἀφοῦ ἡ ἀνοιξις μὲ κάμνει

Τὴν ἐπίδρασιν αὐτὴν ἡμποδοῦσα νὰ δρίσω
ῶς αὖξαν ζωτικότητος. Ἀλλ' ἵσως ἐπιθυμεῖτε
λεπτομερέστερον προσδιοισμόν.

"Οπως γνωρίζετε, κάθε άνθρωπον αἰσθημα εἶνε ἡ ἔρως ἡ μῆσος. "Όλα ἀνάγονται εἰς αὐτὰ τὰ δύο. 'Ο πόθος μιᾶς ώραίας σαρκός, ὁ πόθος μιᾶς ώραίας ψυχῆς, ἡ στοργή, ἡ φιλία, ἡ καθαυτὸν ἀγάπη, ὁ θαυμασμός, ὁ ἐνθουσιασμός, ὁ οἰκτος, ἡ συγκίνησις ποῦ μᾶς προξενεῖ ἔνα καλλιτέχνημα, ὅλα αὐτὰ ἔρως. 'Η ἀηδία, ἡ ἀπέχθεια, ἡ ἀποστροφὴ ποῦ μᾶς προξενεῖ κάθε ἀσχημον πρᾶγμα, ὁ πόθος τῆς ἐκμηδενίσεώς του, ἡ ἔχθρα πρὸς δ, τι μᾶς βλάπτει καὶ μᾶς ἐμποδίζει, δλ' αὐτὰ μῆσος. Σᾶς τὸ ὑπενθυμίζω διὰ νὰ μήν ἐκπλαγῆτε — καὶ νὰ μή σκανδαλι-

δημήτε, — δταν ἀκούσετε δτι ἡ περίοδος τοῦ φωτός, ἡ Ἀνοιξις, μὲ κάμνει ἐν γένει ἐφωτικώδεον. Ἡ ἀλήθεια εἶνε δτι οὔτε τὸν χειμῶνα δὲν είμαι ἔχθρος κανενός. Ποτέ μου δὲν ἐπόθησα νὰ σουβλίσω κανένα, παρὰ κάποτε τὸν αυτόν μου. Ἀλλοτε, δταν ἥμουν πολὺ νέος, καὶ πολὺ ἄπειρος, καὶ πάρα πολὺ ἀμαθῆς, ἐμιστούσα καὶ ἀνθρώπους, μὲ τὴν κακὴν σημασίαν οὐ μίσους. Δόξα σοι διάθεσις, ἀπὸ αὐτὸν τὸ φωτικός αἰσθήμα ἐλυτρώθηκα πρὸ πολλοῦ. Τώρα δὲ μῆσος μου τὸ ἀληθινὸν περιορίζεται εἰς κάτοια ἀφηρημένα, εἰς κάποιας ἴδεας· δσον διὰ οὓς ἀνθρώπους, μου φθάνει ποῦ ἀρκετοὺς φωλὶς νὰ θέλω τοὺς ἀγδιάζω καὶ ποῦ ἄλλους δόσους τοὺς περιφρονῶ κατάβαθμα. Ἐ, λοιπόν! ἦν ἀνοιξιν τὰ αἰσθήματά μου αὐτὰ γλυκαίνονται, ἡμερεύονται, μαλακόνονται. Οἰκτείρω, λυποῦμαι τοὺς ἀνθρώπους ποῦ μου προξενοῦν ἀηδίαν καὶ ποῦ μου ἐμπνέονται περιφρόνησιν. Αρχῖζω νὰ τοὺς βλέπω μὲ μάτι διαφορετικόν, καὶ νὰ λέγω: γιατί τάχα; οἱ καϊμένοι... Ὅσους ἐ ἀγαπῶ, τώρα τοὺς ἀγαπῶ περισσότερον. Λίσθανομαι μέσα μου σὰ μιὰ εὐτυχία, ποῦ έλεω νὰ τὴν μεταδώσω καὶ εἰς τοὺς ἄλλους. Κάμνω δσον περισσότερον εἰμπορῷ καλόν. Ἡ διαφορία ἡ χειμωνιάτικη ὑποχωρεῖ. εἰς ἔνα ανοιξιάτικον ἐνδιαφέρον, ποῦ ἀναπτύσσεται ἕσσα μου δσο εὑρίσκει τόπον, (διότι κατὰ βάρος, πάντα είμαι ἐγωιστής καὶ ἀδιάφορος). Άλλην φορὰν καὶ διαθαύτο δρός εἶναι ἐξυπνοῦσεν ἓτην ψυχήν μου τὴν ἀνοιξιν· καὶ ἡ ἐγύριζα ἐ παλιές μου ἀγάπες, ἡ ἐπλαθα καινούργιες. Αὐτὸν ἐπέφασε σιγά - σιγά μὲ τὴν ἡλικία. . . Καὶ ἀν ἔμενε ἀκόμη κανένα ἵχνος, δὲν θὰ τὸ λεγα, ἐντρεπόμενος τὲς ἀσπρες μου τρίχες.

Aimer c'est agir! κατὰ τὸ προσφύλες λόγιον τοῦ Οὐγγάρου. Ἀφοῦ ἡ ἀνοιξις μὲ κάμνει φωτικώδεον, εἶνε περιττὸν νὰ προσθέσω δτι ἐκεὶ κάμνει δραστηριώτερον, ἐνεργητικώτερον, ωρούτερον καὶ εὐτυχέστερον. Ζῶ τελοσπάντων αἱ τὸ αἰσθάνομαι καὶ μοῦ ἀρέσει. — Ὅσον διὰ ἦν διάνοιαν, καὶ αὐτῇ βέβαια ἔχει τὴν ἐπίδρασιν της, ἀφοῦ δὲν εἶνε κάτι ἀνεξάρτητον. Τὴν ἀνοιξιν συλλαμβάνω συχνότερα, σκέπτομαι εὐολώτερα, ἐργάζομαι καλλίτερα. Γράφω συνήθως διάτοις τὰς προηγουμένας ἀνοιξιες, καὶ σχεδιάζω διάτοις τὰς γράψω τὰς ἐπομένας. Θὰ είμαι διάτοις δυστυχῆς ἀνθρώπος, ἀντοτὲ μοῦ ἔλθῃ ἀνοιξις χωρὶς νὰ αἰσθανθῶ αὐτὴν τὴν ἐπίδρασιν. Στοχάζομαι δτι αὐτὸν θὰ ίνε τὸ γῆρας τὸ πραγματικόν!

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Είχε βέβαια, ἔχει καὶ θὰ ἔχῃ πιστεύω ὡς ποῦ νά κλείσω τὰ μάτια. ‘Η καρδιά μου, ή βαρειά καρδιά μου, σὰ νὰ λεπτύνεται, κι’ δὲ γύρω μου — ὅξω ἀπ’ τὸν ἄνθρωπον, φτοῦ! — μοῦ φαίνονται ὅμορφα καὶ τέλεια καὶ πολύ, μὰ πάρα πολὺ ἴδανικά. Τὸ περίπτευμά μου εἶνε μιὰ δίψα δεσμυστή γιὰ τὴν Ἀγάπη.

* Επειτα μοῦ ξυπνάει ὁ πόθος τῶν ταξειδιῶν, μεγάλων ταξειδιῶν σὲ γαλάζες θάλασσες, που νὰ μὲ φέρονυν σὲ πολιτείες παρὰ σὲ ἄγρια κ' ἐρημικὰ ἀκρογιγάλια. Μὰ περισσότερο θέλω ταξειδία στεριανὰ καὶ νὰ πηγαίνω, νὰ πηγαίνω, νὰ πηγαίνω, δίχως σκοπὸν καὶ δίχως τέλος νὰ πηγαίνω. Ἰσκιερὰ λαγκάδια, τετράψηλα βουνά, δάση ἀπάρθενα, βρυσούλες χορταριασμένες, χαλάσματα, γκρεμίσματα, τσακίσματα. Νὰ ἥμουνα, λέει, κλεφτόπουλο, νὰ ἥμουν τουρκόγυνφτος, ἡ ψυχὴ τῆς ἐρμιᾶς, μὰ νὰ ἥμουν ὅτι εἴμαι.

A. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

Η ἀνοιξις μὲ συγκινεῖ καὶ μὲ θέλγει. Αἰσθάνομαι παλμοὺς χαρᾶς εἰς τὸ στῆθος μου, ὅταν βλέπω τὴν φύσιν ν' ἀναγεννᾶται καὶ νὰ σκορπίζῃ τὰ θέλγητρα γύρω της.

'Αλλὰ καμμία ἀνοιξις δὲν ἀξίζει δι' ἐμὲ ἐκείνην ποῦ ενδύσκω εἰς τὴν τέχνην μου· καὶ ὅταν αἱ χειρες μου πλησιάζουν νὰ δημιουργήσουν ἐκεῖνο τὸ δόποιον ἡ ψυχή μου ἐφαντάσθη, τότε τὸ πᾶν εἶναι ἀνοιξις γύρω μου, καὶ αὐτὸ τὸ χιόνι ποῦ πέφτει φαντάζομαι πᾶς εἶναι τὰ πέταλα ἀνθισμένης ἀμυγδολιᾶς μὲ τὰ δόποια ἡ ἀνοιξις φαίνεται τὴν φύσιν.

Τότε ζωογονοῦμαι, αἰσθάνομαι τὸ αἷμα μου νὰ κυκλοφορῇ ταχύτερα, γεμίζω ἀπὸ ἔλπιδας καὶ ἔντονο διμήνεσιν γὰρ γελάσω, νὰ τραγουδήσω,

ΚΛΕΟΝΙΚΗ ΑΣΠΡΙΩΤΟΥ

Ἐνθυμοῦμαι δτι ἡ ἄνοιξις ἐνεῖχεν ἀλλοτε δι'
ἔμε ἔνα ἀρρητὸν θέλγητον. Σιγὰ - σιγὰ τὸ
θέλγητον αὐτὸ μετεβάλλετο εἰς ὅδύνην καὶ μέχρι^{τοιούτου} βαθμοῦ, ὥστε νὰ θεωρῶ πλέον τὴν ἄνοι-
ξιν ὡς μίαν εἰρωνείαν τῆς Δημιουργίας κατὰ τῆς
ἀνθρωπίνης ζωῆς. "Εκτοτε, χωρὶς νὰ είμαι ὀπα-
δὸς τῆς φομαντικῆς σχολῆς, δὲν γνωρίζω διατί ἡ
ἄγαπτη μου ἐστράφη πρὸς ὅλα τ' ἀντικείμενα ποὺ
φθίνουν. Δὲν μὲ πιστεύετε; 'Ἐν τούτοις ἴδού τί^{τι}
ἐψιθύριζαν, πρὸ ἑτῶν ἀκόμη τὰ χεῖλη μου, πρὸς
τὴν ἄνοιξιν, ἔνα πρωΐ τοῦ Μαρτίου.

Νά, ποὺ σᾶς βλέπω γύνω μον, νεόβλαστα λονλούδια,
Την εὐώδια σας ἔτοιμα ν' ἀπλώσετε καὶ πάλι,
Κ' οἱ κάλυκες ποὺ κρύβετε· μέσ' τ' ἀπαλά σας
[χρούδια,

*Mà τὴν ψυχή μον αἰχμάλωτη σ' τοῦ πόνου της τὰ
πλάγια*

Δεν τὴν ξιππάζει ἡ πρόσκαιοη τῆς νιότης σας ἀβρότη
Γιατί δύναται κιὰν ἐσιράφηκαν τ' ἀπόκονφα τῆς
Εὐδαίμωνα τὴν ἄνοια τοῦ Λευεμβοίου γυναιγότη!

ΠΕΤΡΟΣ ΖΗΤΟΥΝΙΑΤΗΣ

ANSWER *What is the name of the author of the book?*

Ενα' ὥδαιο χαριτωμένο παιδάκι, γελαστό γε-
λαστό, μὲ κόκινα μαγουλάκια, πολλές, ὅλων
τῶν εἰδῶν, χρωματιστές κορδέλλες. Σχεδὸν σὰν
ψεύτικο. — Τί κάνετε μαζί του; — Παίζετε. Γε-
λάτε. Γίνεσθε καὶ σεῖς παιδί μαζί του. Τὸ
ἀγαπᾶτε. Τὸ χαιδεύετε. Τὸ φιλάτε ἀνθωότατα
καὶ τὸ ἀφίνετε.

Σᾶς ἀφίνει τίποτε μέσα σας;

"Ισως ἔνα μικρὸ συννεφάκι νοσταλγίας πρὸς τὴν εὔκολον ἡλικίαν του και τίποτε ἄλλο. Αὐτὴ εἶνε γιὰ μένα ἡ "Αροιξις.

Τούναντίον, ὅλαι αἱ ἄλλαι ὥραι τοῦ ἔτους,
ὅλιγάτερον ὧραῖαι, ὅλιγάτερον ἐπαγγελματι-
κῶς ὧραῖαι, ὅλιγάτερον ἀρωματώδεις, ὅλιγά-
τερον παρδαλάι, μηδ' αὐτοῦ τοῦ θέρους ἔξαι-
ρουμένου, μοῦ δίδουν ἐκάστη μίαν συγκίνησιν
βαθυτέραν. Ἰδιαίτατα ὅμως καὶ ἔξαιρετικῶς τὸ
Φθινόπωρον. Αὐτὸν τὸ 'Ωχρὸν Φθινόπωρον. Τὸ
Ἄγιον Φθινόπωρον.

Ἐνθυμοῦμαι, ἦμουν ἀκόμη παιδὶ ὅταν ἐπῆ-
γαινα ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸ Ζάππειον τὸ ἀπόγευμο
γιὰ νὰ ἴδω τὸ Φθινόπωρον. Ἐνόμιζα ὅτι
ἔβλεπα τὸν Θεόν. Τί κάνει κανεὶς ὅταν βλέπῃ
τὸν Θεόν; — Γονατίζει. Προσκυνᾷ. Γίνεται
Δαρβίδ . . . . .
Εὐλογητὸς ὁ Θεός!

”Ιδετε πόσον ή Φύσις είνε μεγάλη!

"Επαίξε. Έγέλασε. Είπε όλα τις τα τραγούδια. Εκολύμβησε μέσα 'της μυρωδιές. 'Εμέθυσεν έπάνω στά χορτάρια. 'Ωργίασεν έπάνω στὸ χῶμα. "Ηπιε, ήπιε, ἐφούσκωσε, ἀναψε ἔκαψε, ἔπνιξε, ἔστειλε στὸ φρενοκομεῖο τοὺς μισοὺς καὶ στὸ τέλος ἀπέκαμε.

Συνήλθε. Ἀναστέναξε ἔνα βαθὺν ἐνδόμυχον ἀναστεναγμὸν καὶ μετενόησε.

Μυστήριον ! Μετὰ τὸν ἔξαγγισμόν της ἔγειν σχεδὸν ἀϋλος . — Τὴν θέλετε ; Μὴ σκύβετε . Ση

κώσατε τὰ μάτια σας δλίγον ψηλότερα ἀπὸ τὸ χῶμα. Εἶνε μέσα στοὺς πλατάνους ποῦ σκορπίζουν κίτρινα φύλλα. Μέσα στὰ κυπαρίσια ποῦ στενάζουν.¹ Ακόμη πειδὸν πάνω εἰς τὸν Οὐρανό. Στὰ σύννεφα τὰ βαρεῖα τοῦ Φθινοπώρου . . . εἰς τὸν Οὐρανό! — Η Φύσις εἶνε μέσα εἰς τὰ μεγαλοπρεπέστερά της χρώματα. Τὰ πλούσιωτερα, τὰ φειδωλότερα συγχρόνως καὶ τὰ ἀριμονικώτερα. Εἰς τὸ πρόσωπό της δὲν ἔμεινε τίποτε ἀπὸ τὰ ρόδινα χρώματα τῆς ἀνοίξεως. Εἶνε κέρινη. Τὰ μάτια της ἔχουν ἔναν μαῦρο γῦρο ποῦ ἀφιστε τὸ παρελθόν. "Εἶχε μίαν ἐκφρασιν Μαγδοληνῆς μετανούσης. "Ο, τι καὶ ἀν εἶνε, ἔτσι εἶνε ἀκόμη πιὸ ωραία. Σᾶς ἔρχεται νὰ τῆς ἀνάψετε ἔνα κερί. — Γίνεσθε δικός της. Τῆς προσφέρετε δ, τι ἔχετε πολυτιμότερον. Τὴν λατρείαν σας!

Ποιός θὰ πίστευε ποτὲ ὅτι αὐτὴ εἶνε τὸ παιδάκι ἐκεῖνο μὲ τὰ κόκινα μάγουλα ποῦ φρούση τῆς πράσινες, τῆς κόκκινες, τῆς γαλαζίες, τῆς καναρινίες κορδέλλες! . . .

ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΘΙΟΠΟΥΛΟΣ

Η ἐρώτησή σας μὲ φέρνει σὲ πολλὴ στενοχώρια. Τόσα χρόνια ποῦ ζῷ στὴν Ἀλεξανδρεία ὅμοιογῶν φανερὰ δτὶ δὲν καταλαβαίνω πότε ἀρχίζει ή Ἀνοίξη καὶ πότε φεύγει. "Εκεῖ δυστυχῶς δι κόσμος μόνο γιὰ μιὰ ἀνοίξη ἐνδιαφέρεται. Γιαντὴν ζῇ, γι' αὐτὴν κινεῖται, γι' αὐτὴν τρέχει ἐπάνω κάτω, γι' αὐτὴν ἐρωτᾶ νὰ μάθῃ πρωΐ, μεσημέρι καὶ βράδυ. Γιὰ τὴν ἀνοίξη τοῦ μπαμπακιοῦ.

"Ανοίξην ἔνοιωσα μόνον αὐτὲς τὶς ἡμέρες, καὶ πρὸ πάντων μιὰ μέρα στὴν Καλλιθέα ποῦ πῆγα γυρεύοντας τὸ σπίτι ἐνὸς ἀκριβοῦ μου φίλου καλλιτέχνου, καὶ περπατοῦσα ἀνάμεσα στοὺς ἀνθισμένους ἀσφοδελούς, καὶ μάζευα κάτι μικρὰ γαλάζια λουλουδάκια. Γιὰ μιὰ στιγμὴ αἰσθάνθηκα μιὰ χαρὰ μὲς στὴν ψυχή μου, ποῦ εἴμαι ζωντανὸς καὶ χαιρόμουνα ὅλην αὐτὴ τὴν ὅμορφιὰ τοιγύρω. Καὶ ἐψιθύρισα ἀπὸ μέσα μου — Μακάριοι οἱ ζῶντες.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες καὶ οἱ Ἑλληνες τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ ποῦ τόσο δυνατὰ μᾶς ἐωγράφισαν τὴν ἀπέχθεια τους στὸν "Αδηναὶ τὴ μεγάλη τους ἀγάπη στὴ Φύση καὶ στὴ Ζωὴ, πρέπει δίχως ἄλλο σὲ τέτοια ὥρα τοῦ ἔτους νὰ ἔχουν ἐμπνευσθῆ τοὺς στίχους τους. Κι' ὅταν ἀπὸ πάνω ἄκοντα τὰ πουλάκια νὰ κελαποῦν, τότε θυμήθηκα δυὸ δύμορφους στίχους τοῦ Οὐλανδ ποῦ τόσο ταιριάζουν μὲ τὴν μαγεμένη Ἀττικὴ σ' αὐτὴν τὴν ὥρα,

Ποῦ πάνω κελαηδοῦνε τὰ πουλιά
καὶ κάτω ἀνθεῖ τοῦ κάμπου τὸ χόρταρι.

Κ' ἔξακολούθησα τὸ δρόμο μου, ἀνάμεσα στοὺς ἀνθισμένους ἀσφοδελούς καὶ στὰ μοσχοβολημένα χαμομήλια.

ΠΑΥΛΟΣ ΓΝΕΥΤΟΣ

Ε ἔω εἶνε ἀκόμη ἀνοίξις. "Ωστε τὴν στιγμὴν αὐτὴν ποῦ μ' ἐρωτᾶτε ἡ μεταβολὴ ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἔχει συντελεσθῆ, ἔχω συνηθίσει τὸν νέον ἔαρινὸν ἑαυτὸν μου καὶ δὲν ἡμπορῶ νὰ σᾶς πῶ πόσο ἀκριβῶς διαφέρει ἀπὸ τὸν χειμωνιάτικον, ἢ ἀπὸ τὸν φθινοπωρινὸν ἔαυτόν μου.

Εἶνε Ἀπρίλης μάλιστα. «Ο 'Απρίλης μὲ τὸν ἔρωτα ποῦ χρειέται καὶ γελᾶ». Ο Διονύσιος Σολωμὸς ἔκαμε τὸν ὕμνον τοῦ ἔαρος μ' ἔναν του στίχον: "Οποιος πεθάνει σήμερα χίλιες φορὲς πεθαίνει.

Κάποτε τὸ ἐπίστευα. Τόρα ἡ ἀνοίξις δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ μὲ ἀγαπήσῃ μὲ τὴν ζωήν. Εἶμαι τελείως, δι τελείως ἀδιάφορος. 'Ημπορῶ νὰ πῶ δτὶ κάτω ἀπὸ τὸ καταπληκτικὸν φῶς τῆς ἔαρινῆς μεσημβρίας δι πόνος μου γίνεται περισσότερον φωτεινὸς καὶ ἔνπνη ὥσπαν ἀπὸ λήθαργον. Καὶ τὸν ἀγαπῶ περισσότερον. Θέλω νὰ εἶνε τότε πνεῦμα ἀπὸ τὸ πνεῦμα μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου.

Βλέπω κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό μου ν' ἀπλώνεται ἡ ἀνοίξις. "Ολα τὰ πράσινα καὶ δλα τὰ δόδινα καὶ δλα τὰ κυανᾶ. Τὸ βαρὺ ἄρωμα τῆς τζιτζιφιᾶς ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι μας θὰ πλημμυρίσῃ πάλιν τὰ μονοπάτια τοῦ κήπου μας καὶ ἡ μέθη ἀπὸ τὸ βαρὺ ἄρωμα θὰ εἶνε ἀλλην μίαν φορὰν στεναγμός. . .

"Εἶχο εἶνε ἀκόμη ἀνοίξις.

'Αλλὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἶνε βαρεῖα καὶ ἀσφυκτική." Εἶχε τόσο πολὺ φῶς ποῦ μὲ κονράζει. Καὶ τὸ ἄρωμα τῆς εἶνε πολὺ πάρα πολὺ ἀνθρώπινον.

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἡ ἀνοίξις, ἀπὸ πνεῦμα ποῦ ἔτον, ἔγεινε γυναικα. Φιλάρεσκη, ἀγαπᾶ τὰ πολύχρωμα δούνγα, φλυαρεῖ μὲ τὰ κελαδήματα τῶν πουλιῶν καὶ μοῦ εἶνε σχεδὸν ἀντιαθητική...

ΑΡΙΣΤΟΣ ΚΑΜΠΑΝΗΣ

'Ανοίγω τὸ παράθυρον: 'Ανατολὴ μπροστά μον Μυριόχρωμος δι οὐρανός, μύριανθ' οἱ κῆποι πέρα Μύρια πουλλὰ κελαδῆτὸ φαντίζουν τὸν ἀέρα. Μὰ πειότερ ἀπὸ τὰ πουλλὰ σκορπιοῦντ' αἰσθή-

ματά μον.

ΣΙΜΟΣ ΜΕΝΑΡΔΟΣ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΟΙΞΙΝ

Χαῖρε ποῦ σὲ περίμενα καὶ ποῦ σε προσδοκοῦσα,
"Ανοίξι τῶν κορυδαλῶν καὶ τῶν ἀνθῶν μητέρα!

Μοῦσα,

Ἐσύ σαι ἡ Μοῦσα τῆς χαρᾶς στὸν κρυσταλλένιο ἀέρα.

Ηλιθε τὸ φῶς δροσιστικὸ ποῦ τόσο τὸ ἀγαποῦσα,
ῶσάν τὸ ζωντανὸν νερὸν πηγῆς στὰ δάση πέρα,
μακριὰ ἀπὸ κάθε πόνο μας μακριὰ ἀπὸ κάθε δίψα.
Καὶ σύμγει — δσιον φίλημα — ἡ Γῆ μὲ τὸν Αἰθέρα.

Χαῖρε ποῦ σ' ἐπερίμενα, μητέρα καὶ ἀγαπητικιά,
δ ἀπόμονος στὸν πόνο μου δὲν θᾶμαι πιὰ μονάχος
θὰ ξανανθίσῃ τὸ βουνό καὶ θὰ ροδίσῃ ὁ βράχος.

Κ' ἴσως ἡ Φύσις, πιὸ σοφὴ καὶ πιὸ πονετικιά,
σ' ἐσὲ τὴν στοργὴν ὅλη τῆς κλείνοντας, θενὰ δάση
δ πόνος τὶς θεῖες φτερούγες τον ξανὰ νὰ τὶς ἀπλώσῃ.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΚΑΜΠΑΝΗΣ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Ἐχάσαμεν κατ' αὐτὰς μίαν ζωὴν γεμάτην ἀπὸ δρᾶσιν, μίαν προσωπικότητα συμπαθῆ, ἔνα μύστην σεμνότατον τῶν γραμμάτων καὶ τῆς τέχνης, ἔνα ἄριστον πολίτην τὸν κεφαλῆνα. Γεράσιμον Μαυρογιάννην, δι δοποῖος ἀπὸ ἐτῶν εἶχεν ἐγκατασταθῆ εἰς Κέρκυραν. "Αν καὶ ὅγδοικοντα τριῶν ἐτῶν, ἔξηκολούθει νὰ ἔχῃ τὸ ζηλευτὸν ἰδεῶδες τῆς ἐργασίας καὶ κατεγίνετο εἰς μελέτας καὶ συγγραφάς. Κατ' αὐτὰς μάλιστα μᾶς ἐξήτησε πληροφορίας περὶ τὸν ζακυνθίον ζωγράφαν Τζοκούν, διότι ἐτοίμαζε, διὰ τὰ «Παναθηναϊα», τὴν βιογραφίαν τοῦ καλλιτέχνου τούτου. Μελετῶν καὶ συγγράφων, δι σεβαστὸς οὗτος φίλος εὑρισκε παρηγορίαν καὶ ἀναστασμὸν ἀπὸ τοὺς πόνους, τοὺς δότοίους τοῦ ἐποδεξένησεν δι σπλαγχνος θάνατος, ἀφαρπάζων ἀπὸ τὰς ἀγκάλας του τόσας ἀγαπητὸν εἰς τὸν λαόν.

Τὴν πρώτην ἐκπαίδευσιν ἔλαβεν εἰς Κεφαλληνίαν, ἔπειτα δὲ μετέβη εἰς τὰς Αθήνας πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν του. Διὰ τῆς συνε-

χοῦς μελέτης ἀπέκτησε πολλὰς γνώσεις. "Εδειξε μεγάλην ἀγάπην δχι μόνον εἰς τὰ γράμματα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ζωγραφικήν, τῆς δποίας ἔγεινεν εἰδήμων.

Τοῦ Μαυρογιάννη ἡ δρᾶσις ἤδη ισχεῖται. Θέλων νὰ ἀναμιχθῇ εἰς τὰ πολιτικὰ τῆς Επτανήσου, κατετάχθη εἰς τὸ κόμμα τῶν διζοσπαστῶν, τὸ δποίον ἀπέρριπτε πάσας τὰς γενναίας προτάσεις τῆς μεγάλης Προστάτιδος καὶ ἔζητε τὴν "Ενωσιν τῶν Νήσων μετὰ τῆς λοιπῆς Ελλάδος. Ο Μαυρογιάννης, δι νέος γεμάτος ἀπὸ πατριωτικὰ αἰσθήματα, ἤθελε μιαν ὥραν προτήτερα τὴν ἔνωσιν, διὸ ἔγραφεν ἐνθουσιωδέστατα ποιήματα, ἐν τῶν δποίων, "Ο διζοσπάστης ἐνθουσιῶν, ἐμελοποιήθη ὑπὸ τοῦ κεφαλῆνος μουσουργοῦ Τζανῆ Μεταξᾶ, καὶ ἔγεινεν ἀγαπητὸν εἰς τὸν λαόν.

Διὰ νὰ φανῇ ὀφέλιμος εἰς τὴν πατρίδα ἔξεδιδε τὸν Χωρικὸν (1850 - 1852) ἐν Αργοστολειοποίησιν τῶν σπουδῶν του. Διὰ τῆς συνε-

Γεράσιμος Μανουσάκης

μεγάλην βαρύτητα. Έξεδιδον ἐφημερίδας δ Βραΐλας, δ Μουστοξύδης, δ Μομφεράτος, δ Ζερβός, δ Λομβάρδος. Ο Μανουσάκης ἔπειτα ἔξεδιδεν ἐν Ἀθήναις τὴν Φωνὴν τῆς Ἐλευθερίας (1860 - 1862). Διετέλεσε συνεργάτης ἐν τῷ Ἐθνοφύλακι καὶ μετὰ τοῦ Ἀ. Ραγκαβῆ ἐν τῇ Ἑννομίᾳ. Τελευταῖον ἐφ' ἵκανον χρόνον διετέλεσεν ἀρχισυντάκτης τῆς Παλιγγενεσίας. Καὶ ἐν Κερκύρᾳ εὑρισκόμενος ἀπέστελλεν εἰς ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας, κατὰ καιρούς, ἀρθραὶ καὶ ἴδιως μεταρρυθμιστικά.

***

Υπηρέτησε τὴν πατρίδα καὶ ἄλλως. Τῷ 1863 ἔξελέγη πληρεξούσιος Κεφαλληνίας κατὰ τὴν ἔντικὴν συνέλευσιν καὶ ἔπειτα βουλευτὴς Κραναίας κατὰ τὴν Α΄ βουλευτικὴν περίοδον. Ως καλλιτέχνης καὶ κάτοχος τῆς ἰστορίας τῶν ὥραιών τεχνῶν, διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ Πολυτεχνείου, διόπειτα ἐπί τοία ἔτη ἐφάνη ὡφέλιμος εἰς τὸν μαθητᾶς διὰ τῆς ἵκανότητος αὐτοῦ. Προσέπι τὸν ἐδιωρίσθη γενικὸς πρόξενος ἐν Μασσαλίᾳ καὶ ἄπαξ ἐν Τεργέστῃ.

Απὸ εἰκοσαετίας περίπου οὐδεμίαν λαβὼν ὑπηρεσίαν, ἐπεδόθη εἰς μελέτας καὶ συγγραφάς. Μόνον τῷ 1901 διωρίσθη ἀρχειοφύλαξ Κεφαλληνίας ἀλλ’ ἡ γεροντικὴ αὐτοῦ ἡλικία ἐμπόδισεν αὐτὸν νὰ δεχθῇ τὴν θέσιν ταύτην. Ήτο ἡ πρώτη φορά, καθ’ ἥν “Ἐλλην πολιτευόμενος ἐσκέψην νὰ διορίσῃ εἰδήμονα εἰς τὰ ἀρχειοφυλακεῖα μας.

Τῷ 1848 ἐδημοσίευσεν ἐν Κεφαλληνίᾳ Συλλογὴν στιχωνγημάτων, τῶν δποίων τὰ πλεῖστα εἶνε πατριωτικά, ἐν οἷς καὶ Ἡ ἔλευσις τῆς Χειλόδορος ἢ ἡ 25 Μαρτίου, τὸ δποίον ἐμελοποιήθη καὶ ἔγινε δημοτικότατον ἐν Κεφαλληνίᾳ. Ἡ Ηριστερά ἔπειτα νὰ γράψῃ ἐπικολυμικὸν ποίημα Ἡ Ἐνδροσύνη, διὰ νὰ ἐκτραγωδήσῃ τὰς ἐν Χίῳ σφαγάς. Τὸ ἔγραφεν εἰς δημοτικὴν γλῶσσαν. Απόσπασμα ἀπέστειλεν εἰς τὸν πρῶτον ποιητικὸν διαγωνισμόν, εἰς τὸν δποίον εἶχεν ἀποστείλει ποίημα καὶ δὲ Ζαλοκώστας. Ἡ ἐπιτροπή, εἰσηγούμενον τοῦ Φιλίππου Ἰωάννου, ἐθεωρήσεν ἄξια ἐπάνου μόνον δύο ἔργα, τοῦ Μανουσάκην καὶ τοῦ Ζαλοκώστα, ἀλλ’ οὐδὲν τούτων ἔχρινεν ὅξιον τοῦ βραβείου. Εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις, τῷ 1858, ἐκδοθεῖσαν Ποιητικὴν Συλλογὴν τού, ἐδημοσίευσε 430 στίχους τῆς Ενδροσύνης. Ο ποιητὴς ἐπιδοθεὶς ἔκτοτε εἰς ἄλλα ἔργα, ἀφίσεν αὐτὴν ἀτελῆ. Πρὸ δὲ ἐτῶν ἴδων διὰ περὶ ποιήσεως ἴδειαν τοῦ διέφερον τῶν τότε, ἀφίσεν τὸ παλαιόν, καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σχεδίου, εἰσαγαγὼν διάφορα ἐπεισόδια εἰς τὴν ἔξελιξιν τοῦ μύθου τοῦ, ἥρχισε νὰ ἐργάζεται εἰς νέον δλως ἔργον. Στροφαὶ τινες ὑπὸ τῆς ἥρωΐδος ψαλλόμεναι κατὰ τὸ ταξεῖδι τῆς, ἔμειναν μόναι ἀνέπαφοι, καὶ ἀμυδρά τινα ἔργη τοῦ παλαιοῦ, παρατηροῦνται ποὺ καὶ ποὺ ἐν τῷ πρῶτῳ καὶ δευτέρῳ ἄσματι. Ὅπο τὴν ἐπιγραφήν: Ἡ Χία Ἐνδροσύνη, διηρημένον εἰς δικτῶν ἄσματα, ἐδημοσίευσε πρὸ μηνῶν τὸ νέον τοῦτο ἔργον τοῦ ἐν Ἀθήναις, ἀποτελοῦν τὸ κύκνειον ἄσμα τοῦ μουσοτραφοῦς ἀνδρός. Δυστυχῶς εἰς τὴν νέαν ταύτην ἔργασίαν ἐπροτίμησε τὴν καθαρεύουσαν γλῶσσαν. Δικαιολογεῖται δὲ εἰπών διτοῦ: «Ἡ γλῶσσα κατ’ ἐμέ, δὲν ἀποτελεῖ τὴν ποίησιν τούναντίον ἡ ποίησις διαμορφώνει φιλοκάλως τὴν γλῶσσαν καὶ καθιστᾷ αὐτὴν ὄργανον κατάλληλον καὶ χρήσιμον πρὸς τὴν ἔξιτερον συντείνει εἰς τὴν ἐκφρασιν τῶν αἰσθημάτων καὶ εἰς τὴν ἀρμονίαν τοῦ στίχου. Πολλάκις ἥκούσαμεν τὸν Μάντζαρον λέγοντα διτοῦ ἡ ταλικὴ γλῶσσα καὶ ἡ δημοτικὴ μας εἶνε αἱ πλέον ἀρμονικαὶ καὶ κατάλληλοι διὰ τὴν ποίησιν. Ἐπειτα, τὴν σήμερον νομίζομεν διτοῦ δὲν πρέπει νὰ γράφωνται ποιήματα εἰς τὴν καθαρεύουσαν, ἀφοῦ τὰ ὠραιότερα ποιήματα, τὰ δποία ἔως τὴν σήμερον ἐγράφησαν, εἶνε εἰς τὴν ζῶσαν τῆς καρδίας γλῶσσαν. Καὶ καθὼς οἱ Ἰταλοὶ κουρασμένοι ἀπὸ τὴν ψεύτικην ποίησιν κατέφυγον εἰς τὸν Δάντην διὰ νὰ εύρωσι τὴν

ἀληθῆ ποίησιν, καὶ ἥρχισε νὰ κάμῃ τοῦτο δ Gozzi, τοιουτοτρόπως καὶ ἡμεῖς πρέπει, ἀφοῦ εἴμεθα κουρασμένοι ἀπὸ τοὺς πολλοὺς στύχους χωρὶς ζωήν, νὰ καταφύγωμεν εἰς τὸν Σολωμόν μας, διὰ νὰ εύρωμεν τὴν ἀληθῆ ποίησιν, ὡς ἔκαμον καὶ κάμνουσι πολλοί.

Ἐπανέλθωμεν τώρα εἰς τὴν Ποιητικὴν Συλλογὴν, ἡ δποία, ὡς εἰπομένει, ἐδημοσίευθη τῷ 1858 εἰς Ἀθήνας. Εἰς τὴν συλλογὴν ταύτην, ἐκτὸς τοῦ ἀποσπάσματος τῆς Ενδροσύνης, δημοσίευνται 16 ποιήματα, τῶν δποίων δλίγα εἶνε δημοφιλέστερα εἰς τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν. Τὸ δημοτικώτερον καὶ τὸ ὠραιότερον τῆς συλλογῆς ταύτης εἶνε δ Ναύτης τοῦ Ἰονίου· εἶνε δὲ καὶ τὸ εὐτυχέστερον, διότι ἀπὸ στόματος εἰς στόμα ἐτοξεύδενεν εἰς πολλὰ ἔλληνικὰ μέρη, μετεφράσθη γαλλιστὶ ὑπὸ τοῦ Ἀ. Ραγκαβῆ, καὶ ἵταλιστὶ ὑπὸ τοῦ λογίου φιλέλληνος Ἰταλοῦ Α. Gemma καὶ ἐμελοποιήθη ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ μας φίλου κ. Λαυράγκα. Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς συλλογῆς ταύτης, ἥρχισε, κατὰ τὸ 1869, ἐκδίων τὸν Κιθαρωδόν, ἐφημερίδα ἐμμετρον, ἀλλὰ μετὰ τὸ πρῶτον φύλλον ἔπαυσε. Ἐκτὸτε κατὰ καιροὺς ἔγραφε στίχους, οὓς ἐδημοσίευεν εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικά. Ἐπίσης κατέγινετο μεταφράστων ἀπὸ τοῦ ὀρχαίου ἔλληνικοῦ ποιημάτων, καὶ γνωστὰ εἶνε τὰ εἰδύλλια τοῦ Θεοκρίτου, τὰ δποία καὶ εὐχαρίστως ἀναγνώσκονται. Εἰς τὰ ποιήματα τοῦ διακρίνεται περισσότερον τὸ πατριωτικόν τοῦ αἰσθηματοῦ. Εἰς πολλὰ δὲν λείπει ἡ χάρις, ἡ τρυφερότης καὶ φυσικὸν αἰσθηματοῦ. Τὴν δημοτικὴν δὲν ἔγραφεν ὡς δ συμπολίτης τοῦ Τυπάλδος, ζωὰς διότι ἐπροτίμα πάντοτε τὴν καθαρεύουσαν, καὶ δὲν ἐφρόντιζε νὰ μελετήσῃ τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ ὡς ἔκαμεν δ Βαλαωρίτης.

***

Ως ζωγράφος ἐνέκυψεν εἰς τὴν μελέτην τῆς καλλιτεχνίας καὶ ἴδιως τῆς ζωγραφικῆς τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. Τῷ 1863 ἐδημοσίευσεν ἐν Ἀθήναις μετάφρασιν Περὶ τῶν μεγάλων τῆς Ιταλίας καλλιτεχνῶν. Ἐν τῷ Ἀττικῷ Ἡμερολόγῳ τοῦ Ἀσωπίου τῷ 1890 ἐδημοσίευσεν ἐνδιαφέρον ἀρθρὸν Περὶ τῆς Τέχνης ἐν Κορήῃ καὶ Ἐπιτανήσῳ. Ἐν τῇ Εστίᾳ τοῦ 1893 Περὶ τοῦ Ἐλληνος ζωγράφου Θεοτοκοπούλου καὶ ἐν τῇ Εστίᾳ τοῦ 1894 περὶ τῆς ἐν Επιτανήσῳ Σχολῆς τῶν Δοξαράδων. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔργον τοῦ εἶνε μία λαμπρὰ σελὶς τῆς νεοελληνικῆς καλλιτεχνίας. Τῷ 1893 ἐδημοσίευσεν ἐν Αθήναις τῇ Βυζαντινῇ Τέχνῃ. Βιβλίον

βεβαίως ὡφέλιμον πολύ, ἀλλὰ καὶ πολὺ ἔλλιπές, διότι δὲν ἐμελέτησεν οὔτε τὰ σπουδαιότερα ἔργα τοῦ δποία περὶ τοῦ θέματος τούτου χωρὶς ζωήν, νὰ καταφύγωμεν εἰς δλα τὰ ἔλληνικὰ μέρη ἔνθα σφύζεται βυζαντινὴ τέχνη νὰ μελετήσῃ αὐτὴν ὡς καλλιτεχνής δπου ἥτο.

***

“Ιδωμεν τώρα τὰ ἰστορικά του ἔργα, τὰ δποία εἶνε τὰ καλλίτερά του. Καταγινόμενος εἰς ἰστορικὰς μελέτας, ἐδημοσίευσε πραγματείας τινὰς μικράς: ἐν τῷ Παρασσώ (1894) τοὺς Αἰτωλοὺς συμμάχους τῶν Ρωμαίων, ἐν τῷ Ἀττικῷ ἡμερολογίῳ τοῦ Ἀσωπίου (1896) Ἡράδην τὸν Ἀττικὸν καὶ τοὺς σοφιστὰς τῶν Ρωμαίων, ἐν τοῖς Παναθηναίοις (1903) Περὶ Μακιαβέλη καὶ τῶν ἔργων αὐτῶν. Ἄλλα σοβαρῶς κατέγινεν εἰς τὴν ιστορίαν τῶν Νήσων τοῦ Ἰονίου. Ζῶν ἐν Κερκύρᾳ ἥδυνατο νὰ μελετήσῃ τὰ ἀρχεῖα τῆς Γερουσίας καὶ τὸ ἀρχειοφυλακεῖον, διὰ νὰ διαλευκάνη πολλὰ σκοτεινὰ σημεῖα τῆς ἰστορίας μας. Ο Μανουσάκης δρυθῶς ποιῶν ἐσκέψη νὰ μελετήσῃ ἐπὶ τῶν ἔγγραφων τῶν ἐπισήμων, μίαν μόνην περίοδον, τὴν ἐπτανησιακὴν ιστορίαν, ἀπὸ τοῦ 1797 ἕως τοῦ 1815, δηλαδὴ ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς ἐνετικῆς πολιτείας μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ’ ἥν αἱ νῆσοι εἶτε θεοκρίτοι τὰ δποία καὶ εὐχαρίστως ἀναγνώσκονται. Εἰς τὰ ποιήματα τοῦ διακρίνεται περισσότερον τὸ πατριωτικόν τοῦ αἰσθηματοῦ. Εἰς πολλὰ δὲν λείπει ἡ χάρις, ἡ τρυφερότης καὶ φυσικὸν αἰσθηματοῦ. Τὴν δημοτικὴν δὲν ἔγραφεν ὡς δ συμπολίτης τοῦ Τυπάλδος, ζωὰς διότι ἐπροτίμα πάντοτε τὴν καθαρεύουσαν, καὶ δὲν ἐφρόντιζε νὰ μελετήσῃ τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ μονογραφία, δημοσίευθείσα ἐν Ἀθήναις τῷ 1889 ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν «Ιστορία τῶν Ιονίων νήσων, ἀρχομένη τῷ 1797 καὶ λήγοντα τῷ 1815 μετὰ προεισαγωγῆς ἐν ἥ ἐκτίθενται αἱ προηγούμεναι τύχαι αὐτῶν. Η προεισαγωγὴ εἶνε ἐκ 46 σελίδων καὶ προδίδει διτοῦ διανομένα τὰ δημοτικά της ζωγραφικῆς τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. Τὴν δημοσίευσιν ἐν Αθήναις μετάφρασιν Περὶ τῶν μεγάλων τῆς Ιταλίας καλλιτεχνῶν. Εν τῷ Ἀττικῷ Ἡμερολόγῳ τοῦ Ἀσωπίου τῷ 1890 ἐδημοσίευσεν ἐνδιαφέρον ἀρθρὸν Περὶ τῆς Τέχνης ἐν Κορήῃ καὶ Ἐπιτανήσῳ. Εν τῇ Εστίᾳ τοῦ 1893 Περὶ τοῦ Ἐλληνος ζωγράφου Θεοτοκοπούλου καὶ ἐν τῇ Εστίᾳ τοῦ 1894 περὶ τῆς ἐν Επιτανήσῃ Σχολῆς τῶν Δοξαράδων. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔργον τοῦ εἶνε μία λαμπρὰ σελὶς τῆς νεοελληνικῆς καλλιτεχνίας. Τῷ 1893 ἐδημοσίευσεν ἐν Αθήναις τῇ Βυζαντινῇ Τέχνῃ. Βιβλίον

Τοιοῦτος ἐν δλίγοις δ πολύτιμος γέρων, δ

δποιος ἔξεπληρώσε τὸ καθῆκον του ὡς πολίτης καὶ ὡς δινθραιπος τῶν γραμμάτων ἐν τῷ μέσῳ τῶν δυστυχιῶν φιλοσοφῶν ἐμελέτα καὶ εἰργάζετο ἔχων ἀκεραίαν πάντοτε τὴν διάνοιαν καὶ τὴν ἵλαρότητα τοῦ ἥθους, μέχρι τῆς τελούταιας

ἡμέρας καθ' ἣν ἀπεχωρίσθη ἀπὸ ἡμᾶς τὸ θνήτον του σῶμα, καὶ τὸ δνομα του παρέλαβεν ἡ Ἱστορία τῆς γραμματολογίας μας διὰ νὰ τὸ διασώῃ καὶ ἐπιδεῖη εἰς τους μεταγενεστέρους.

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ

ΚΥΝΙΣΚΑΣ ΕΡΩΣ "Η ΘΥΩΝΙΧΟΣ

Εἰδότιον 14.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ

Καλῶς τον τὸ Θυώνιχο.

ΘΥΩΝΙΧΟΣ

Καλὸν νᾶχης, Αἰσχίνη.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ

Ἐχρόνιασες!

ΘΥΩΝΙΧΟΣ

Ἐχρόνιασα· μὰ τί μοῦ συλλογᾶσαι;

ΑΙΣΧΙΝΗΣ

Καλὰ δὲν πᾶμε, φίλε μον!

ΘΥΩΝΙΧΟΣ

Κ' εἶσαι λιγνὸς γιὰ τοῦτο;

Κι' ἀξηναν τὰ μονστάκια σου, κ' ἡ τρίχες σου τραχέψαν.

Ἐνας προχτὲς ὁσὰν κ' ἐσὲ Πυνθαγορίκης¹ ἥρθε
ξυπόλυτος, χλωμός, καὶ λέει πᾶς εἶνε κι Ἀθηναῖος.
Μὰ ἐγὼ θαρρῶ πᾶς ἔρωτα γιὰ τὸ καρβέλι ἔχει.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ

Ἐσύ, παλέ μον, δρεξιν ἔχεις γιὰ χωρατάδες,
κι' ἐμένα βροῖει ἀδιάκοπα ἡ λυγερὴ Κυνίσκα
ποῦ τρίχα λείπει νὰ γενῶ τρελλὸς καμμιὰν ἥμέρα.

ΘΥΩΝΙΧΟΣ

Ἐτοι, Αἰσχίνη, πάντα σου ἀγὺνς εἶσαι λιγάκι·
ὅλα τὰ θὲς κ' τὴν ὥρα σου! Μὰ λέγε μας, τί νέα;

ΑΙΣΧΙΝΗΣ

Ο Θεσσαλὸς ἀλογατᾶς, δ "Ἀπὶς κι' δ Ἀργίτης,
κ' ἐγώ, καὶ δ Κλεώνικος δποῦ ναι στρατιώτης

¹ Πυνθαγορίκης ἐκαλούντο ἐμπαικτικῶς οἱ δπαδοὶ τοῦ Πυνθαγόρα.

σὲ μὰ ἔξοχή μον, φίλε μον, ἐπίναμεν ἀντάμα.

Δυὸ κοτοπούλια ἔσφαξα καὶ χοῦρο βυζανάρη,
κι' ἄνοιξα βίβλινο κραὶ γι' αὐτοὺς τεσσάρων χούρων,
κραὶ μοσχάτο πούλεγες ἀπ' τὸ ληνὸ πῶς βγῆκε.

"Ἐβγαλα πτέρνια καὶ βολβοὺς καὶ χοχολιὸς ἀκόμα
καὶ τέλος ἤτανε καλὸ κι' δρεκτικὸ τραπέζι.

Σὰν μπήκαμε καὶ σ' τὸ πιοτό, τότες ἀποφασίστη
καθένας μ' ἄδολο κρασὶ νὰ πίνῃ κ' τὴν ὑγεία
όποιανοῦ θέλει, μὰ νὰ πῆ σὲ τίνος ὑγεία πίνει.

Κ' ἐμεῖς οἱ ἄλλοι ἐπίναμε κατὰ τὴ συμφωνία
κ' ἔξεφωνίζαμε καθεῖς· μὰ αὐτὴ μιλὰ δὲ βγάνει¹
μ' δλο ποῦ ἐμπρός της ἔβλεπεν ὀλάκαιρον ἐμένα!

Στοχάσου τ' είχα μέσα μον· καὶ κάποιος εἴπε τότε·

— Δὲν θὰ μιλήσης τὸ λοιπόν; θαρρῶ πῶς είδες λύκο.²
— «Καὶ μάντις, εἴπεν, ἥσουνε!,, κ' ἔγεινε δλη φλόγα
ποῦ λύχνον εὔκολ ἄναβες ἀπὸ τὰ μάγουλά της.

«Ο λύκος εἶν' δ λύκος ναί, τοῦ γείτονά μον λάβα
δ γυιός, ψηλὸς καὶ τρυφερός, ποῦ σὲ πολλὸνς ἀρέσει
καὶ σ' τὸν περίφημο ἔρωτα φλογίζεται γιὰ κεῖνον.

Μὰ μέρα σιγαλὰ κι' αὐτὸ πέρασ' ἀπὸ τ' αὐτὶ μον,
καὶ μ' δλον δποῦ ἐγένειασα δὲν ξέτασα τὸ πρᾶμα.

«Ημαστε τότε σ' τὰ βαθειὰ κι' οι τέσσαρες πιομένοι
σὰν ἀρχισε δ λαριστανὸς νὰ τραγουδάῃ τὸν λύκο,
καὶ κεφάλι, κι' ἔπιασε θεσσαλικὸν χαράδες.

Καὶ τότες ή Κυνίσκα μας νὰ κι' ἀρχινάει ξάφνον
ἀπὸ κορίτσι εἴη χρονῶν χειρότερα νὰ κλαίῃ
ποῦ πιθυμᾶ σ' τῆς μάνας της τὴν ἀγκαλιὰ νὰ πέσῃ.

Τότες ἐγώ, Θυώνιχε, καθὼς ἔσυ μὲ ξέρεις,
νὰ μὰ γροθιά, κι' ἄλλη καλὴ σ' τὰ μάγουλά της φέρνω,
κι' ἔτοι ή καλή σου μάζεψε τὰ ροῦχα της καὶ φεύγει.

— Κακὸ ποῦ ἐμπρός μον βρέθηκες· ἐγώ δὲν σοῦ ἀρέσω;
ἄλλος σοῦ εἶνε πλειὸ γλυκὺς σ' τὸν κόρφο σου νὰ πέφτῃ;
καὶ νὰ ζεσταίης ἄλλοντε τρέχα νὰ βρίσκης φίλον,
ὅπου γι' αὐτὸν τὰ δάκρυα σου κατρακυλοῦν σὰν μῆλα.

Εἰς τὰ πουλιά του ἀφοῦ φαγὶ τὸ χειλιδόνι φέρῃ,
ποῦ σ' τὴν φωλιά τους κάθονται σ' στή σκέπασι ἀπὸ κάτω
γλίγωρα πάλι αὐτὸ πετᾶ φαγὶ νὰ φέρῃ κι' ἄλλο·
ἀπὸ τὴν πολυθρόνα της ἔτοι κι' αὐτὴ πετιέται.

¹ Η Κυνίσκα παρονούσεται, εἰ καὶ δὲν ἀπαφέρεται μεταξὺ τῶν συνδωτινόντων. Ο ποιητὴς ὑποθέτει αὐτὴν κατοικοῦσαν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἔραστον της.

² Επιστένειο δι τὸν παντόν τις λύκον, δὲν παρεπηρετο ὑπὸ αὐτοῦ πρὸν τὸν ίδη, ἔχανε τὴν λαλιάν. Επειδὴ δὲ δρωμένος τῆς Κυνίσκας ἐκαλεῖτο Λύκος, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ λαλούντος ἀστέλλα παρονομασία.

Διαβαίνει τὸ διπλόθυρο καὶ δῆλο ἵσια τρέχει
ὅπου τὴν φέρονταν τὸ ἀπαλὰ τὰ δυνά της ποδαράκια.
Τὸ δάσο περνᾶ ὁ Κένταυρος, λέγει μιὰ παροιμία¹,
εἴκοσι μέραις πέρασαν, καὶ ὅπτῳ ἀκόμη ἄλλαις,
καὶ ἐννιά αὐταῖς, καὶ δυὸς αὐταῖς, καὶ βάλε ἀκόμη δύο
καὶ ἔνδεκα μὲ τὴ σημεροῦ ὥστ' ἔχοντες δυὸς μῆνες
ποὺ χωριστήκαμεν οἱ δυὸς ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλον,
καὶ ἀπὸ τότε ἀξύοιστος σὰν Θράκας ἐγὼ μένω.
Οὐ κόσμος δῆλος εἶν' γι' αὐτὴν ὁ Δύνος, γιὰ τὸν Δύνο
καὶ τὰ μεσάνυκτα σ' αὐτὸν τὴν θύρα της ἀνοίγει,
μὰ ἐμεῖς οὔτε π' ἀξίζοντες, οὔτε μᾶς λογαριάζει
καὶ μᾶς θωρεῖ πῶς εἴμαστε πρόστινχοι Μεγαρῆτες.
Αχ! νὰ μποροῦσα τώρα κάνω νὰ τὴν ἀλησμονήσω!
πάλι καλὰ θέλ' ήτανε μὰ πῶς αὐτὸν νὰ γείνῃ;
«Ο ποντικός, Θυάννη, ἔγλυψε, λέγοντα, πίσσα».·
Καὶ δὲν γνωρίζω γιατρικὸν σ' ἔρωτα λυσσασμένον·
Γνωρίζω μόνον πῶς αὐτὸς ὁ συνομήλικός μου
ὁ Σίμος ὅποδ ἀγάπησε τὴν κόρη τοῦ Πιχάλη,
ἐμίσεψε καὶ ἔγύρισε σ' τὸ ἀλήθεια γιατρεμένος.
Θὲ νὰ μισέψω τὸ λοιπόν, καὶ ἀν δὲν είμαι καὶ πρῶτος,
ἄλλ' οὔτε καὶ πολὺ κακὸς θὲ νάμαι στρατιώτης.

ΘΥΩΝΙΧΟΣ

Αμποτ' αὐτὰ ποὺ πιθυμᾶς νὰ βγοῦν καθὼς τὰ θέλεις,
Αἰσχύνη μον καὶ τὸ λοιπὸν ἀν θὲς νὰ ταξιδέψῃς,
μάθε πῶς εἶνε βασιλῆς καλὸς ὁ Πτολεμαῖος
καὶ μισθοδότης πλούσιος γιὰ τὸ ἀξια παλληράρια.
Φρόνιμος εἶνε καὶ ἀγαπᾶ τὸν ἔρωτα, ταὶς Μούσαις.
Εἶνε γλυκὺς δόσο καὶ ἀν πῆγε τοὺς φίλους του γνωρίζει
καὶ ἀκόμη περισσότερο γνωρίζει τὸν ἔχθρό του.
Χαρίζει σὲ πολλοὺς πολλά ποτέ του δὲν ἀρνεῖται
ἀν τοῦ ζητήσοντο πράγματα ποὺ πρέπει νὰ τὰ δώσῃ,
γιατὶ δὲν πρέπει καὶ κανεὶς δῆλα νὰ τὰ γυρεύῃ.
Ωστ' ἀν σ' ἀρέσῃ, Αἰσχύνη μον, στὸν ὅμο τὸ δεξὶ σου
τὴν ἀκοῃ τῆς ὀλόμαλλης τῆς κάπας σου ν' ἀπλώσῃς
καὶ σ' τὰ δυὸς πόδια σου γερὰ ἀν ἡμιπορῆς νὰ στέκῃς
ὅταν βαρὸς σοῦ ὁρχεύεται θραυσὸς ἀσπιδοφόρος,
τρέχα τὸ γλυγωρότερο σ' τὴν Αἴγυπτο ἐκεῖ κάτω.
Ἄπ' τὰ μηνύγκια ἀρχίζομε γέροντες νὰ γενοῦμε
καὶ ὑστερα δ χρόνος προχωρεῖ ἀσπορίζοντας τὰ γένεα.
Οσο τὰ γόνατα βαστοῦν ἀς μὴ χασομεροῦμε.

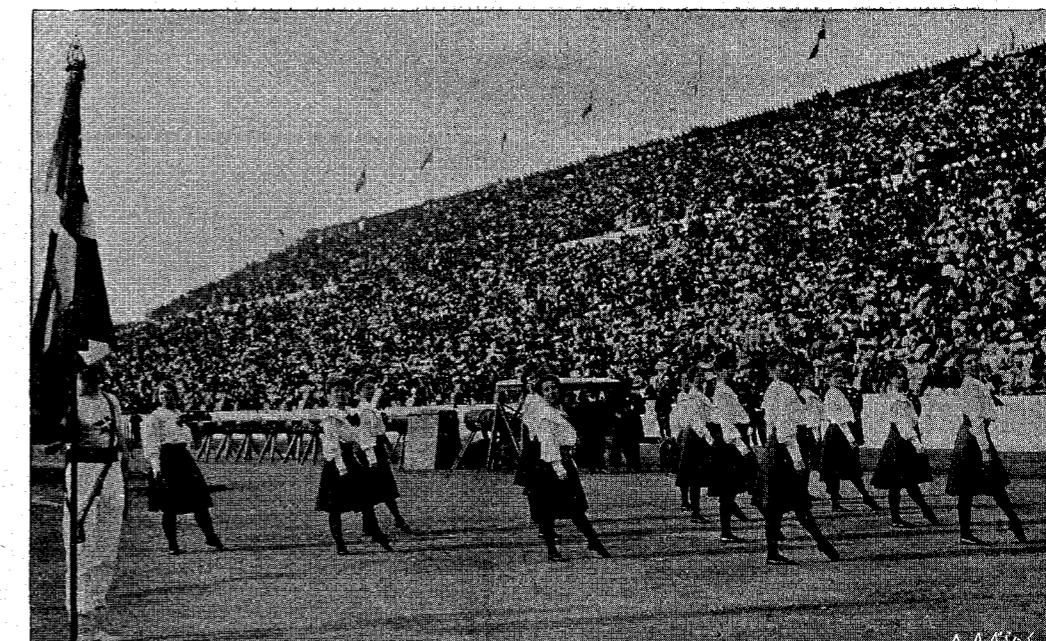
Μετάφρ. Γ. ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗ

¹ Παροιμία ἐπὶ τῶν μὴ ἐπαγαστερεφόντων.

Η ΓΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 4 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΦΩΤΟΓΡ. Ν. ΜΠΕΡΙΓΚΕΡ

ΠΡΩΤΗ ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ — ΟΜΑΣ ΔΑΝΙΔΩΝ

ΦΩΤΟΓΡ. ΜΠΕΡΙΓΚΕΡ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΡΙΣΤΑΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΖΟΛΔΗΣ

Ο ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ ΠΑΙΔΙ

Θέλετε ν' ἀκούσετε μίαν ὡραιάν ιστορίαν ἔωτος καὶ θανάτου; Τὴν ίστορίαν τοῦ Τριστάνου καὶ τῆς Ἰζόλδης τῆς βασιλίσσης; Ἀκούσατε πῶς μὲ χαρὲς μεγάλες καὶ βάσανα ἄλλα τόσα ἀγαπήθηκαν κ' ἐπέθαναν τὴν ἴδια ἡμέρα αὐτὸς γι' αὐτὴν κι' αὐτὴ γιὰ κεῖνον. Τὸν παλαιὸν καιρὸν, ὁ βασιλιᾶς Μάρκος ἐβασίλευε στὸ Καρνούαγ. Καθὼς ἔμαθε ὁ Ριβάλεν δι βασιλιᾶς τοῦ Λουνοῦ πῶς οἱ ἔχθροι τοῦ Μάρκου τοῦ εἶχαν στήσει πόλεμον, ἐδιάβηκε τὴν υάλασσαν γιὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ. Τὸν ἐβοήθησε μὲ τὸ σπαθὶ καὶ μὲ τὴν συμβουλὴν τοῦ, δι τῶς θὰ ἔκαμνε ἔνας υποτακτικός του καὶ τόσο πιστὰ ποῦ δι Μάρκος τοῦ ἔδωκε γι' ἄντα μοιβὴν τὴν ἔμφροφη Μαργαρίτα, ἀδελφή του, ποῦ δι βασιλιᾶς Ριβάλεν ἀγαποῦσε μ' ἔναν παραξένον ἔρωτα.

Τὴν ἑστεφανώθη στὸ μοναστῆρι τοῦ Φινταγκέλ. Ἄλλὰ μόλις ποῦ τὴν ἐπῆρε γυναικα τοῦ ἥλθε μαντάτο πῶς δι δοὺς Μόργκαν παλιὸς ἔχθρος του ἐρήμαζε τὰ κάστρα του τὸν κάμπους καὶ τὶς πολιτεῖες του. Ὁ Ριβάλεν σύντομα ἐτοίμασε τὰ καράβια του κ' ἔφερε τὴν Μαργαρίτα ποῦ ἥτον ἔγκνος πρὸς τὴν μακρυνήν της γῆν ἔμπρος εἰς τὸν πύργον του τὸν Κανοέλ, ἔμπιστεύθη τὴν βασίλισσαν στὴ φύλαξι τοῦ ἀρχιστρατήγου του Ροχάλτου τοῦ Ροχάλτου ποῦ ὅλοι γιὰ τὴν ἔμπιστοσύνην του ὀνόμαζαν μ' ἔνα δύνομα Ροχάλτος δι Πιστός ἔπειτα ἀφοῦ ἐσύναξε δῆλους τὸν βαρώνους του δι Ριβάλεν ἔφυγε γιὰ τὸν πόλεμον.

Ἡ Μαργαρίτα πολὺν καιρὸν τὸν ἔπειριμενε. Ἀλλούμονο! Ἡτον ποῦ δὲν θὰ ξαναγύριζε πιά. Μία μέρα, ἔμαθε πῶς δι δοὺς Μόργκαν τὸν ἐσκότωσε μὲ προδοσίαν. Δὲν τὸν ἐθρήνησε καθόλου: οὔτε φωνές, οὔτε μυρολόγια, μόνον ποῦ τὰ μέλη της ἔγειναν ἀδύνατα· ἡ ψυχὴ της ἐπόθησε δυνατὰ ν' ἀποσπασθῇ ἀπ' τὸ σῶμα της. Ὁ Ροχάλτος ἐπάσχει νὰ τὴν παρηγορῇ.

«Βασίλισσα, ἔλεγε, τί θὰ κερδίσῃ κανεὶς νὰ βάζῃ λύπη ἐπάνω εἰς ἄλλη λύπη· δσοι γεννῶνται μήπως δὲν δι' ἀποθάνονται μιὰ μέρα; »Ἄς δέχεται στὸν κόλπους του δι Θεός τὸν ἀποθανόντας κ' ἀς ἔχῃ καλὰ τὸν ζωντανούς!..»

Μὰ δὲν ἥθελε νὰ τὸν ἀκούσῃ. Τοεὶς ἡμέρες ἐπρόσμενε μήπως κ' ἔλθῃ δι βασιλιᾶς καὶ τὴν τετάρτη ἡμέρα ἔφερε στὸν κόσμον ἐν ἀγόρι,

καὶ πέρνοντάς το στὰ χέρια τῆς τοῦ ἔλεγε:

«Παιδί μου, πολὺς καιρὸς εἶνε ἀπὸ τότε ποῦ θέλω νὰ ἰδῶ τὴν ὄψι σου· καὶ βλέπω τ' ὁμορφότερο πλάσμα ποῦ ἐκοιλοπόνησε γυναικα ποτέ. Λυπημένη σὲ κοιλοπονῶ, λυπημένη εἶνε ἡ πρώτη ἔօρτὴ ποῦ σοῦ κάνω, γιὰ σένα εἶνε ἡ ψυχὴ μου θανάσιμα θλιμμένη. Καὶ ἀφοῦ ἀνάμεσ' ἀπὸ θλίψεις ἥλθες εἰς τὸν κόσμον θὰ σ' ὀνομάσω Τριστάνον»¹.

Μόλις εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια τὸν ἐφίλησε, καὶ μόλις τὸν ἐφίλησε πέθανε.

«Ροχάλτος δι πιστὸς ἐπῆρε ν' ἀναθρέψῃ τὸ παιδί:

Τόρα οἱ ἄνθρωποι τοῦ Δουκὸς Μόργκαν ἐπεριτριγύζαν τὸν πύργον τοῦ Κανοέλ· πῶς λοιπὸν νὰ κρατήσῃ πιὰ τὸν πόλεμον δι Ροχάλτος; Μία παροιμία λέει πῶς ἡ ἀφορούντη δὲν εἶνε παλληκαριά· ἔπρεπε ν' ἀφήσῃ τὸν ἐαυτὸν του στὸ ἔλεος τοῦ Μόργκαν. Ἄλλ ἀπὸ φύβον μήπως δι Μόργκαν σκοτώσῃ τὸ παιδί τοῦ Ριβάλεν, δι ἀρχιστράτηγος τοῦ τὸ παρουσίασε γιὰ παιδὶ δικό του καὶ τὸ ἀνάθρεψε μαζὶ μὲ τὰ δικά του παιδιά.

Μόλις ἔσφαλησε τὰ ἔπιτὰ χρόνια, δταν ἥλθε πιὰ δι καιρὸς νὰ πάρῃ τὸ παιδὶ ἀπὸ τὰ χέρια τῶν γυναικῶν, δι Ροχάλτος ἔμπιστεύθη τὸν Τριστάνον σ' ἔναν ἱκανὸν διδάσκαλον τὸν καλὸν σκουτάριον² Γκορνεβάλ. Ὁ Γκορνεβάλ τοῦ ἐδίδαξε σὲ ὀλίγα χρόνια ὅσα πρέπει νὰ μαδαίνουν οἱ βαρῶνοι. Τοῦ ἔμαθε νὰ χειρίζεται τὴν λόγχην, τὸ σπαθὶ, τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ τόξον, νὰ ἔρχη μακριὰ τὸν πέτρινους δισκούς, νὰ πηδᾷ μ' ἔνα πήδημα τὰς τάφρους δισο πλάτος καὶ ἀν εἶχαν. Τοῦ ἔμαθε νὰ μισῇ τὸ ψέμα καὶ κάθε κατεργατιά, νὰ ὑπερασπίζῃ τὸν ἀδυνάτους, νὰ κρατῇ τὸν λόγον του· τοῦ ἔμαθε ὅλους τὸν τρόπους τοῦ τραγουδιοῦ, νὰ παιζῃ τὴν ἀρπαν, τοῦ ἔμαθε τὴν τέχνην τοῦ κυνηγιοῦ· καὶ δταν τὸ παιδὶ ἀνέβαινε σ' ἄλογο ἀνάμεσα στὸν νέον σκουτάριον, ἔλεγαν πῶς τὰλιογό του, τ' ἀρματά του κι' αὐτὸς ἀποτελοῦσαν ἔνα σῶμα καὶ πῶς ποτὲ δὲν εἶχαν ἔχωρίσει τὸ ἐν ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Καὶ καθὼς ὅλοι τὸν ἔβλεπαν τόσο εὐγενικὸν καὶ περήφανον μὲ τὸν δόμους εὐρεῖς, στενὴ τὴ μέση, δυνατόν, πιστόν, γενναῖον, δῆλοι ἔγκωμαίαζαν τὸν Ροχάλτον γιὰ ἔνα παιδὶ τέτοιο ποῦ εἶχε.

¹ Tristan ἀπὸ τὴν λατινικὴν λέξιν tristis = θλιβερός² Ο ἀσπιδοφόρος υπασπιστὴς τοῦ ιππότου.

Μὰ δι Ροχάλτος ἐνθυμούμενος τὸν Ριβάλεν καὶ τὴ Μαργαρίτα, τῆς δοπιάς ἀναζοῦσε ἡ χάροις σ' αὐτὸν καὶ ἡ νεότης, ἀγαποῦσε τὸν Τριστάνον σὰν παιδί του, καὶ κρυφὰ τὸν ἐλάτρευε σὰν ἀδέρφη του.

Καὶ δῆμως πάει κι' αὐτὴ ἡ χαρὰ του.

Μιὰ μέρα Νορβηγὸι ἔμποροι ἔξεγέλασαν τὸν Τριστάνον καὶ τὸν ἐπῆραν μὲ τὰ καράβια τους—λείαν μὰ τὴν ἀλήθεια ζηλευτήν! Καὶ καθὼς ἀρμένιζαν πρὸς ἄγνωστες χῶρες, δι Τριστάνος ἔχτυπιόταν σὰν ἔνας λύκος πιασμένος στὴν παγίδα. Εἶνε δῆμως ἀλήθεια, ποῦ δῆλοι οἱ θαλασσινοὶ τὴν ἔρονταν μὲταξιστεῖσαν μὲταξιστεῖσαν τὰς καράβια καὶ δὲν βοηθεῖ οὔτε τὰς ἀρπαγὰς οὔτε τὰς προδοσίας. Ἐσηκώθηκε μανισμένη, ἔσκεπτασε τὸ καράβι μὲ καταχνιὰ καὶ τὸ ἔσπρωξεν ἐδῶ κ' ἐκεῖ ὀκτὼ ἡμέρες καὶ ἄλλες τόσες νύκτες. Ἐπιτέλους οἱ θαλασσινοὶ ἔσάνοιξαν ἀνάμεος ἀπὸ τὴν ὅμιλην μίαν ἀκρογιαλὶ δπονὴ ἔτσακίζετο τὸ καράβι τους. Ἐμετανόσιαν λοιπὸν ἐκατάλαβαν πῶς διργὴ τοῦ νεροῦ προήρχετο ἀπ' αὐτὸν τὸ παιδὶ ποῦ θὰ ἔτον σὲ κακὴ ὥρα πιασμένο κ' ἐτοίμασαν μία βάρκα νὰ τὸ βγάλουν ἔξω στὸ ἀκρογιαλί. Εῦθὺς ἔπεσε δι ἀνεμος καὶ τὸ κῦμα, δι οὐρανὸς ἔλαμψε, καὶ καθὼς τὸ καράβι τὸν Νορβηγῶν ἔχάνετο μακριά, τὰ κύματα ἥσυχα καὶ γελαστὰ ἔφεραν τὴ βάρκα τοῦ Τριστάνου ἐπάνω στὴν ἄμμον μιᾶς ἀκτῆς.

Μὲ μεγάλον κόπον ἀνέβη ἐπάνω στὸν δράχοντας καὶ εἶδε μακριὰ ἔνα δάσος ἀτελείωτον ν' ἀπλώνεται. Ἐδρηνοῦσε, ἐνθυμούμενος τὸ Γκορνεβάλ, τὸν Ροχάλτον ποῦ ἐνόμιζε πατέρα του καὶ τὴν γῆν τοῦ Λουνοῦ, δταν δι μακρυνδόρυβος ἐνὸς κυνηγετικοῦ κέρατος μαζὶ μὲ φωνεῖς τοῦ ἔγειμισε χαρὰ τὴν καρδιά. Ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ δάσους ἐπρόβαλε ἔνα διορφο ἔλαφι. Τὰ λαγωνικὰ καὶ οἱ κυνηγοὶ ἔτρεχαν δπίσω του μὲ πολὺν δόρυβον. Ἄλλα καθὼς τὰ σκυλιά εἶχαν κρεμασθῆ σὰν σταφύλια δόλγυρος ἀπὸ τὸ κορδμή του, τὸ ἔλαφι ἐκλονίσθη κ' ἔπεσε κάτω. Ἐκεῖ μέσα στὰς φωνὰς τῶν κυνηγετικῶν κέρατων δι Τριστάνος εἶδε ἔναν κυνηγὸν νὰ κομματίαζε τὸν λαιμὸν τοῦ ἔλαφιον.

«Εφώναξε:

«Τί καύμνεις ἔκει, ἀφέντη; Αξίζει νὰ λιανίζει κανεὶς ἔνα εὐγενὲς ζῆρον σὰν ἔνα χοῖρον; Μήπως ἔτσι τὸ συνηθοῦν ἐδῶ;

— Ωραῖε Τριστάνε, παραξενεύομαι δι τὸν ὑπάρχει τόπον τὰ παιδιὰ τῶν ἔμπρων χέρονταν δι ἀλλοῦ δὲν έρονταν τὰ παιδιὰ τῶν ιπποτῶν. Άλλα ἀφοῦ θέλεις, ἔλλα μαζί μας. Θὰ σὲ διηγήσωμεν στὸν βασιλέα Μάρκον, τὸν ἀφέντη μας.

— Ο Τριστάνος εἶχε ἀποτελειώσει πιὰ τὸ

σμένα στὰ τόξα τῶν ἐφιππίων μας θὰ φέρωμε στὸν βασιλέα Μάρκον, τὸν ἀφέντη μας. Ἔτσι ἀπὸ τὸν παλιὸν καιρό, ἀπὸ τὸν παλιὸν καιρόν, κάνονταν δῆλοι στὸ Καρνούαγ. «Ἄν έστι ξέρης τίτοτε ἄλλο καλλίτερο ποῦ νὰ τὸ συνηθίζουν ἄλλοι, δεῖξε τό μας πάρε αὐτὸν τὸ μαχαίρι, ωραῖε ἀδελφέ. θέλουμε νὰ μᾶς τὸ μάθης».

Ο Τριστάνος ἔγονάτισε καὶ ἀπεγύμνωσε τὸ κεφάλι πρὸς τὸ ποιδάριον τὸν προσφέρει, ἔπειτα διεμέλισε τὸ θηρίον.

«Ολοι γυρμένοι ἐπάνω του τὸν παρατηροῦσαν μ' εὐχαρίστησιν.

«Φύλε, εἶπε δι ἀρχικυνηγός, αὐτὲς οἱ συνήθειες εἶνε ωραῖες· σὲ ποιὸ μέρος τὶς ἔμαθες; Πέ μας τὸν τόπο σου καὶ τ' ὄνομά σου.

«Ωραῖε μου ἀφέντη, μὲ λὲν Τριστάνον· κ' ἔτσι τὰ συνηθίζουν στὸν τόπο μου Λουνοά.

— Τριστάνε, εἶπε δι κυνηγός, δι Θεός ν' ἀνταμείψῃ τὸν πατέρα σου ποῦ τὸσο εὐγενικὰ σὲ ἀνέθρεψε. Χωρὶς ἄλλο εἶνε βαρώνος πλούσιος καὶ δυνατός;

Καὶ δι Τριστάνος ἀπεκρίθη:

«Οχι, κύριε, δι πατέρας μου εἶνε ἔμπορος. Αφῆσα κρυφὰ τὸ σπίτι μου κ' ἔμπηκα σ' ἔνα καράβι γιὰ μακρονὺ ταξίδι γιατὶ ἥθελα νὰ γνωρίσω τὸν κόσμο καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Άλλ ἀν μέθλετε μαζὶ μὲ τοὺς κυνηγούς σας, θὰ σᾶς ἀκολουθήσω πρόσθυμα καὶ θὰ σᾶς μάθω, ωραῖε ἀφέντη, ἄλλα πολλὰ γιὰ τὸ κυνηγῆ.

— Ωραῖε Τριστάνε, παραξενεύομαι δι τὸν ὑπάρχει τόπον δι ποῦ τὰ παιδιὰ τῶν ἔμπρων χέρονταν δι ἀλλοῦ δὲν έρονταν τὰ παιδιὰ τῶν ιπποτῶν. Άλλα ἀφοῦ θέλεις, ἔλλα μαζί μας. Θὰ σὲ διηγήσωμεν στὸν βασιλέα Μάρκον, τὸν ἀφέντη μας.

Ο Τριστάνος εἶχε ἀποτελειώσει πιὰ τὸν ἔλαφο. «Ἐδωκε στὸν δόρυ τοῦ σκύλους τὴν καρδιὰ καὶ τὰ σπλάχνα, κ' ἔμαθε στὸν κυνηγούς τί νὰ κάμουν, τὰ ἄλλα. Ἐπειτα ἔμπηξε σὲ πασσάλους τὰ κομματια καὶ τὰ ἔδωκε στὸν διαφόρους κυνηγούς· στὸν ἔναν τὸ κεφάλι, στὸν ἔλαφονίσθη κ' ἔπεσε κάτω. Ἐκεῖ μέσα στὰς φωνὰς τῶν κυνηγετικῶν κέρατων δι Τριστάνος εἶδε ἔναν κυνηγὸν νὰ κομματίαζε τὸν λαιμὸν τοῦ ἔλαφιον. Τὸν ἔμαθε πῶς πρέπει νὰ παραταχθοῦν γιὰ νὰ τρέχουν μὲ τὰξιν ἀνάλογα μὲ τὴν εὐγένειαν τῶν κομματιῶν τοῦ ἔλαφου ποῦ ἐκρέμοντο ἀπὸ τὸν πασσάλους.

Επειτα ἔπηραν δρόμον, ἔως ὅτου εὐρέθησαν ἔμπροδις εἰς ἔναν πλούσιον πύργον. Λιβάδια τὸν ἔπειρικύλωναν, ἀμπελῶνες, νερά ζωντανό, ἀκρογιαλὶες καὶ κάμποι. Καράβια πολλὰ ἔμ

πάνω ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἵσχυρὸς καὶ ὁραῖος, προφυλαγμένος καλὰ ἀπὸ κάθε ἐπίθεσιν· καὶ τὸ μεγαλείτερο φρούριό του ἥτον κτισμένο μὲ σωρὸς λίθων μεγάλων καὶ καλοκομμένων.

Ο Τριστάνος ἔζητησε νὰ μάθῃ τὸ ὄνομα τοῦ πύργου.

— Ωραῖε ὑποτακτικέ, τὸν ὄνομάζουν Τινταγκέλ.

— Τινταγκέλ ἐφώναξε ὁ Τριστάνος, εὐλογμένος νὰ εἰσαι ἀπὸ τὸν Θεὸν κ' εὐλογημένοι δοι φιλοξενοῦνται ἀπὸ σένα.

Ἐδῶ εἶνε ποὺ ἀλλοτε ὁ Ριβάλεν ἐπῆρε γυναῖκα τῇ Μαργαρίτᾳ. Ἀλλούμονον ὅμως! Ο Τριστάνος δὲν τὸ ἤξερε.

Οταν ἐπλησίασαν οἱ φανφάρες τῶν κυνηγῶν παρέσυραν τοὺς βαρώνους· ἔως τὶς θύρες καὶ τὸν ἴδιον τὸν βασιλέα Μᾶρκον.

Ο ἀρχικυνηγὸς τοῦ διηγήθη τί συνέβη καὶ δι Μᾶρκος ἔθαυμασε. Περισσότερον ἀπ' ὅλα ἔθαυμαζε τὸ ὁραῖον ἀγόρι καὶ δὲν ἐσήκωνε τὰ μάτια του ἀπ' αὐτό. Ἀπὸ ποὺ νὰ προήρχετο ἡ πρώτη αὐτὴ συμπάθεια; Ο βασιλεὺς ἐρώτουσε τὴν καρδιά του καὶ δὲν ἤμποροῦσε νὰ τὸ ἐννοήσῃ. Ἡτον τὸ αἷμα του ποὺ ἀνεκινεῖτο κ' ἐμίλουσε μέσα του καὶ ἡ παλαιά του ἀγάπη γιὰ τὴν ἀδελφή του Μαργαρίτα.

Τὸ βράδυ, δταν ἐσήκωσαν τὸ τραπέζι, ἔνας γάλλος τραγουδιστής ἥλθε μεταξὺ τῶν βαρώνων καὶ τραγούδησε παῖζοντας τὴν ἀρπα. Ο Τριστάνος ἥτον καθισμένος στὰ πόδια τοῦ βασιλέως, καὶ καθὼς δὲ ἀρπιστής ἀρχίζε μία νέα μελῳδία, δ Τριστάνος τοῦ ἐμίλησεν ἔτσι:

« Τραγουδιστή, αὐτὸ τὸ τραγοῦδι εἶνε τὸ ὡραιότερο μέσοι εἰς ὅλα: ἐκεῖνο ποὺ ἔκαμαν οἱ ἀρχαῖοι Βρεττανοὶ γιὰ νὰ δοξολογήσουν τοὺς ἔρωτας τοῦ Γραιλέντ. Ο σκοπὸς εἶνε γλυκὺς καὶ γλυκὰ τὰ λόγια. Τραγουδιστή, ἔχεις ἔμορφη φωνή, πές το μας! »

Ο Γάλλος ἐτραγούδησε, ἔπειτα ἀπεκρίθη:

« Παιδί, τί ξέρεις ἐσὺ ἀπὸ τὴν τέχνην τῶν δργάνων; Ἀν οἱ ἔμπυροι τοῦ Λουνοὰ μαθαίνουν στὰ παιδιά τους νὰ παίζουν τὴν ἀρπα καὶ τ' ἀλλα δργανα, σήκω ἐπάνω, πάρε τὴν ἀρπα αὐτὴ καὶ δείξε μας τὴ δύναμί σου».

Ο Τριστάνος ἐπῆρε τὴν ἀρπα καὶ ἐτραγούδησε τόσο ἔμορφα, ποὺ οἱ βαρώνοι ἐδάκρυζαν νὰ τὸν ἀκούν. Ο Μᾶρκος ἔθαυμαζε τὸν ἀρπιστὴν ποὺ ἥλθε ἀπὸ τὸ Λουνοὰ τὸν τόπον ποὺ ἀλλοτε ὁ Ριβάλεν ὠδήγησε τὴν Μαργαρίταν. Οταν τὸ τραγοῦδι ἐτελείωσε, δ βασιλεὺς ἐσιώπησε γιὰ πολλὴν ὥραν.

« Παιδί μου, εἴπε τέλος, εὐλογημένος νὰ

εἶνε διδάσκολός σου κ' εὐλογημένος ἐσὺ ἀπὸ τὸν Θεόν. Ο Θεὸς ἀγαπᾷ τοὺς καλοὺς τραγουδιστάς. Ή φωνή τους καὶ ἡ φωνή τῆς ἀρπας σχίζουν τὴν καρδιὰ τῶν ἀνθρώπων, ἔξυπνον ἀγαπημένες ἀναμνήσεις καὶ τοὺς κάμουν νὰ ξεχουν κάθε πόνον καὶ κάθε λύπη. Γιὰ χαρά μας ἥλθες λοιπὸν ἐδῶ. Μείνε δοσο θέλεις, φίλε, μαζί μου.

— Πρόδυμα θὰ σᾶς ὑπηρετήσω, ἀπεκρίθη δ Τριστάνος, ἀρπιστής σας, κυνηγός σας καὶ ὑποτακτικός σας.

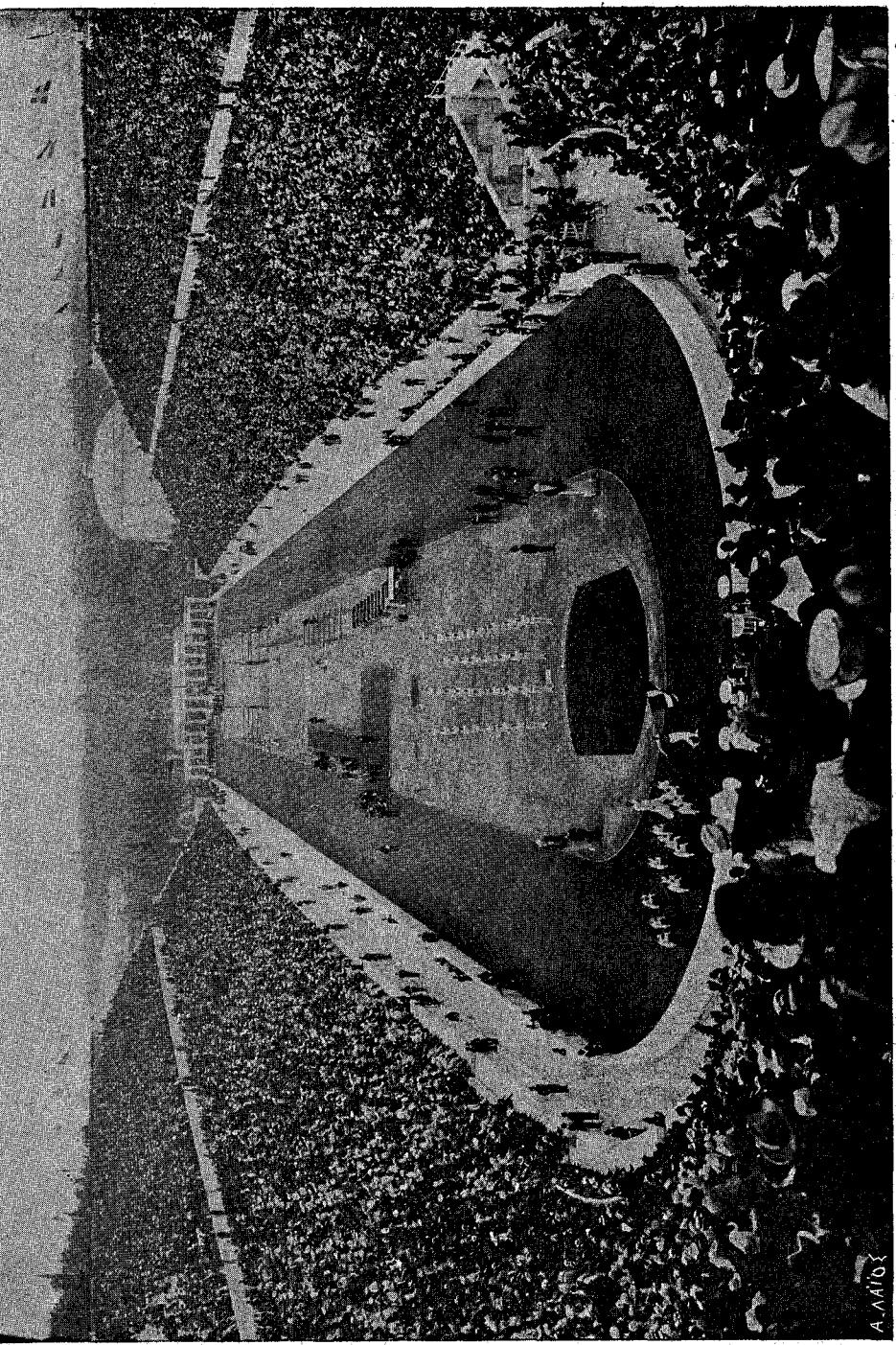
Ἐτοι ἔκαμε, καὶ ἀνάμεσα εἰς τοία χρόνια μία ἀμοιβαία ἀγάπη ἐμεγάλωσε στὶς καρδιές των. Τὴν ἥμέραν δ Τριστάνος ἀκολουθοῦσε τὸν Μᾶρκον εἰς τὸ κυνῆγι, καὶ τὴν νύκτα δταν ἐπλάγιαζε στὴ βασιλικὴ κάμαρα ἀνάμεσα στοὺς πιστούς, ἀν δ βασιλεὺς ἥτον λυπημένος ἔπαιζε τὴν ἀρπα γιὰ νὰ τὸν καθησυχάσῃ. Οι βαρῶνοι τὸν ἀγαποῦσαν, καὶ ἀνάμεσα σ' ὅλους τοὺς ἀλλούς, ὅπως ἡ ἴστορία του θὰ μᾶς τὸ πῆ, δ Σενεσκάλος Ντινάς δὲ Λιντάν. Ἀλλὰ περισσότερο τρυφερὰ ἀπὸ τοὺς βαρώνους καὶ τὸν Ντινάς δὲ Λιντάν τὸν ἀγαποῦσε δ βασιλεύς. Μὲ δλη τους τὴν ἀγάπην δ Τριστάνος ἥτον ἀπαρηγόρητος ποὺ εἶχε χάσει τὸν Ροχάλτον τὸν πατέρα του καὶ τὴν γῆν τοῦ Λουνοά.

Πρέπει κανεὶς ν' ἀποφεύγῃ τὰς μεγάλας διηγήσεις. Μὲ λίγα λόγια: ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ ἐπλανήθη σὲ στεριὲς καὶ σὲ θάλασσες δ Ροχάλτος δ πιστὸς ἥλθε καὶ στὸ Καρνουάγι ενρήκε τὸν Τριστάνον καὶ δείχνοντας στὸν βασιλέα τὸ πολύτιμο πετράδι ποὺ μιὰ φορὰ τὸ εἶχε δώσει αὐτὸς στὴ Μαργαρίτα ἀκριβὸ νυμφικὸ δῶρο, τοῦ εἴπε:

« Βασιλεὺ Μᾶρκε, αὐτὸς ἐδῶ εἶνε δ Τριστάνος τοῦ Λουνοά, ἀνεψιός σας, παιδὶ τῆς ἀδελφῆς σου Μαργαρίτας καὶ τοῦ βασιλέως Ριβάλεν. Ο δοὺξ Μόργκαν κατέχει τοὺς τόπους του ἀδικα: εἶνε καιρὸς νὰ τοὺς ἐπιτρέψῃ στὸν νόμιμον κληρονόμον».

Καὶ γιὰ νὰ μὴν τὰ πολυλογοῦμε, δ Τριστάνος ἀφοῦ ἐπῆρε τ' ἀρματα τοῦ θείου του ἐπέφασε τὴ θάλασσα μὲ τὰ πλοϊα τοῦ Κορνουάγι, ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ τοὺς ἀρχαῖοντος ὑπηρόδους τοῦ πατέρα του, ἐνίκησε τὸν δολοφόνον τοῦ πατρός του, τὸν ἐφόνευσε καὶ ξαναπῆρε τὴν γῆν του.

Ἐπειτα ἐσυλλογίσθη δτι δ βασιλεὺς Μᾶρκος δὲν ἤμποροῦσε πλέον νὰ ζῆσῃ χωρὶς αὐτὸν, καὶ καθὼς ἡ εὐγένεια τῆς καρδιᾶς του τοῦ ἔδειχε πάντοτε τί ἐπρεπε νὰ κάνῃ, ἔστειλε κ' ἐφώναξε τοὺς βαρώνους του καὶ τοὺς κόμητας καὶ τοὺς ἐμίλησε ἔτσι:

ΦΩΤΟΓΡ. ΜΠΕΡΙΚΕΡ

Η ΠΡΩΤΗ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΣΤΑΛΙΟΥ

Α.ΛΙΔΙ

« Κύριοι τοῦ Λουνοά, ἔξαναπέκτησα τὸν
τόπον αὐτὸν καὶ ἐλδικήθηκα τὸν βασιλέα Ῥι-
βάλεν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν
ἱδικήν σος. » Ετοί ἀπέδωκα δικαιοσύνην εἰς τὸν
πατέρα μου. 'Αλλὰ δύο ἄνθρωποι, δ 'Ροχάλ-
τος καὶ δ 'βασιλεὺς Μᾶρκος τοῦ Κορνουάγι,
ἐπροστάτευσαν τ' ὁρφανὸν παιδί καὶ διεῖλων
τοὺς ὄνομάσω καὶ αὐτοὺς πατέρας μου· δὲν
διεῖλων ν' ἀποδώσω δικαιοσύνην μῆπως καὶ
σ' αὐτούς; 'Ενας ἄνθρωπος σὰν ἔμε ἔχει δυὸς
πράγματα δικά του: τὴν γῆν του καὶ τὸ σῶμα
του. Λοιπόν, εἰς τὸν 'Ροχάλτον φ' ἀφῆσω τὴν γῆν
μου· πατέρα, θὰ τὴν κατέχῃς· καὶ τὸ παιδί σου
ὅστερ' ἀπὸ σένα. Στὸν βασιλέα Μᾶρκον φ' ἀ-
φῆσω τὸ σῶμα μου θὰ ἐγκαταλείψω τὸν τό-
πον αὐτόν, ἀν καὶ μοῦ εἴνε ἀγαπητὸ καὶ θὰ
πάσιν νὰ ὑπηρετήσω τὸν κύριόν μου Μᾶρκον
εἰς τὸ Κορνουάγι. Τέτοια εἴνε ἡ σκέψις μου·
ἄλλα εἴσθε ἔμπιστοι μου κύριοι τοῦ Λουνοά
καὶ ζητῶ τὴν συμβουλήν σας· ἀν λοιπὸν κανέ-
νας ἀπὸ σᾶς μὲ συμβουλεύῃ ν' ἀποφασίσω
ἄλλοιωτικα, ἃς σημαθή ἐπάνω καὶ ἀς διμιήσῃ».

Αλλὰ οἱ βαρῶνοι ὅλοι τὸν ἐπήγενοσαν μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια, καὶ ὁ Τριστάνος ἔχοντας μαζί του μόνον τὸν Γκοργεβᾶλ ἐτοιμάσθη γιὰ τὸν τόπον τοῦ βασιλέως Μάρκου.

ΜΟΡΧΟΛΤ Ο ΙΡΛΑΝΔΟΣ

“Οταν ἔμπηκε δὲ Τριστάνος, τοὺς εὐρῆκε, τὸν Μᾶρκον καὶ δλους τοὺς βαρώνους, εἰς μεγάλην λύπην. Διότι δὲ βασιλεὺς τῆς Ἰρλανδίας εἶχε ἀρματώσει τὰ καράβια του γιὰ νὰ καταστρέψῃ τὸ Κορνουάγι, ἀν δὲ Μᾶρκος ἥρωνείτο ἀκόμη, πρᾶγμα ποῦ ἔκαμψε ἐδῶ καὶ δεκαπέντε χρόνια νὰ πληρώσῃ ἔναν φόρον ποῦ ἀλλοτε ἐπλήρωναν οἱ πρόγονοι του. Λοιπόν, πρέπει νὰ ξέρετε, δτι σύμφωνα μὲ τὰς ἀρχαὶς συνθῆκας, οἱ Ἰρλανδοὶ ἡμποροῦσαν νὰ πάρουν ἀπὸ τὸ Καρνουάγι τὸν πρῶτον χρόνον τριακόσει λίτρες χαλκόν, τὸν δεύτερον χρόνον τριακόσει λίτρες φίνο ἀσῆμι, καὶ τὸν τρίτον τριακόσει λίτρες χρυσάφι. Ἀλλὰ δταν ἐγγύοις δὲ τέταρτος χρόνος ἔπαιρον τριακόσια γόρια καὶ τριακόσια κορίτσια ἡλικίας δεκαπέντε χρόνων ἀπὸ τὰς οἰκογενείας τοῦ Κορνουάγι. Λοιπόν, αὐτὴν τὴν χρονιά, δὲ βασιλεὺς εἶχε στείλει πρὸς τὸ Τινταγκέλ ἔναν ἵπποτην γίγαντα, τὸν Μορχόλτ ποῦ εἶχε πάρει γυναικα τὴν ἀδελφήν του, καὶ τὸν δποῖον κανεὶς ἔως τόρα δὲν εἶχε μπορέσει νὰ νικήσῃ. Ἀλλὰ δὲ βασιλεὺς Μᾶρκος μὲ γράμματα εἶχε συγκαλέσει στὴν αὐλὴν του, δλους τοὺς

τεῖχος αὐλο τερρερεῖς ἀνοράλους υδραυλεῖς. Παρατήρησε τὸ σπαθὶ του: δὲν ἦξεύρεις τάχα δτι ἀντὸ τὸ σπαθὶ ἐπῆρε τὰ κεφάλια τόσων ὑπερηφάνων ἀγωνιστῶν ἀπὸ χρόνια τόρα ποῦ δὲ βασιλεὺς τῆς Ἰρλανδίας στέλνει τὸν γίγαντα τοῦτον στὰς ὑποτελεῖς του χώρας; Φτωχέ, θέλεις ναῦρης τὸν θάνατον; » Ό ἀλλος ἐσκέπτετο: « Σὲ ποιοὺς σᾶς ἀνέθρεψα, ἀγαπημένα μου παιδιὰ καὶ σεῖς ἀγαπημένα μου κορίτσια, νὰ γίνετε σκλάβοι; Ἀλλὰ μήπως ἡμπορεῖ νὰ σώσῃ τὴν ζωήν σας δὲ θάνατός μου; » Καὶ δλοι ἐσιωποῦσαν. Ο Μορχόλτ εἶτε ἀκόμη:

« Ποῖος ἀπὸ σᾶς, κύριοι τοῦ Κορνουάγι, δέχεται τὴν πρόσκλησίν μου; Θὰ εἴνε μιὰ νόστιμη μάχη: διότι, τρεῖς ἡμέρας μακριὰ ἀπ’ ἐδῶ θὰ περάσωμε μὲ βάροκες στὸ νησὶ τοῦ Ἀγίου Σαμψών. Ἐκεῖ, δὲ πιπτής σας κ’ ἐγώ, θὰ μονομαχήσωμε, καὶ δὲπαινος δτι ἐδοκίμασε νὰ πολεμήσῃ μαζί μου θὰ εἴνε εἰς δλην τὴν γενεάν του».

Εξακολουθοῦσαν νὰ σιωποῦν, καὶ δὲ Μορχόλτ ἔμοιαζε μὲ γεράκι ποῦ τὸ κλείνουν σ’ ἔνα κλουβὶ μὲ μικρὰ πουλιά. Οταν μπαίνει, δλα τὰ πουλιὰ βουβαίνονται.

βαρόνους του γιὰ νὰ ζητήσῃ τὴν συμβουλήν τους.

Τὴν ὁρισμένην ἡμέραν, ὅταν οἱ βαρῶνοι εἶ-
καν συναγθῆ στὴν αἰθουσαν τοῦ παλατιοῦ καὶ
ὁ Μᾶρκος εἶχε λάβει τὴν θέσιν του, ὁ Μορ-
χὸλτ ἐμύλησε ἔτσι :

«Βασιλεῦ Μᾶρκε, ἄκουσε διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν παραγγελίαν τοῦ βασιλέως τῆς Ἰολανδίας, τοῦ κυρίου μου. Σὲ προσκαλεῖ νὰ πληρώσῃς τὸν φόρον ποῦ τοῦ δφείλεις. Καὶ διότι ἔχεις ἀρνηθῆ τόρα ἀπὸ πολὺν καιρὸν νὰ τὸ κάμψῃς ἀπαιτεῖ νὰ μοῦ παραδώσῃς αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἡμέραν τριακόσια ἀγόρια καὶ ἄλλα τόσα κορίτσια ἥλικιας δεκαπέντε χρόνων ἀπὸ τὰς οἰκογενείας τοῦ Καρονούναρ. Τὸ καράβι μου ἀραγμένο εἰς τὸ λιμάνι τοῦ Τινταγκέλ θὰ τοὺς φέρῃ στὸν τόπον μας νὰ γείνουν δικοί μας. Ὁμως — καὶ δὲν ἔξαιρω παρὰ μόνον ἐσένα, βασιλεῦ Μᾶρκε, δπως εἶνε πρέπον — ἀν κανεὶς ἀπὸ τοὺς βαρώνους θέλῃ νὰ ἀποδεῖξῃ μὲ πόλεμον ὅτι ἀδικα ἀπαιτεῖ τὸν φόρον δ βασιλεὺς τῆς Ἰολανδίας θὰ δεχθῇ τὴν πρόσκλη-

σίν του. Ποιος μεταξύ σας, κύριοι του Κορ-
νουάγι, θέλει νὰ πολεμήσῃ γιὰ τὴν ἐλευθερίαν
αὐτοῦ τοῦ τόπου;» Οἱ βαρδῶν άλληλοεκυ-
τάσσοντο, ἔπειτα ἔγαμήλωναν τὴν κεφαλήν. «Ο

ένας ἔλεγε μέσα του : «Κύτταξε, δυστυχισμένε,
τὴν κορμοστασιὰ τοῦ Μοοχόλτ· εἶνε δυνατώ-
τερος ἀπὸ τέσσερεις ἀνθρώπους ὥωμαλέους.
Παρατήρησε τὸ σπαθὶ του : δὲν ἡξύνεις τάχα
ὅτι αὐτὸ τὸ σπαθὶ ἐπῆρε τὰ κεφάλια τόσων
ὑπεροχάνων ἄγωνιστῶν ἀπὸ χρόνια τόρα ποῦ
δὲ βασιλεὺς τῆς Ἰολανδίας στέλνει τὸν γίγαντα
τοῦτον στὰς ὑποτελεῖς του χώρας ; Φτωχέ, θέ-
λεις ναῦρης τὸν θάνατον ; » Ο ἀλλος ἐσκέ-
πτετο : « Σὲ ποιοὺς σᾶς ἀνέθρεψα, ἀγαπημένα
μου παιδιὰ καὶ σεῖς ἀγαπημένα μου κορίτσια, νὰ
γίνετε σκλάβοι ; Άλλὰ μήπως ἡμιπορεῖ νὰ σώσῃ
τὴν ζωὴν σας ὁ θάνατος μου ; » Καὶ δοὶ ἐσιω-
ποῦσαν . Ο Μοοχόλτ εἴπε ἀκόμη :

« Ποῖος ἀπὸ σᾶς, κύριοι τοῦ Κορηνουάγι,
δέχεται τὴν πρόσκλησίν μου; Θὰ εἴνε μιὰ νό-
στιμη μάχη: διότι, τρεῖς ἡμέρας μακριὰ ἀπ’
ἔδω θὰ περάσωμε μὲ βάρκες στὸ νησὶ τοῦ
Ἀγίου Σαμψών. Ἐκεῖ, ὁ ἵπποτης σας κ' ἐγώ,
θὰ μονομαχήσωμε, καὶ ὁ ἔπαινος ὅτι ἔδοκιμασε
νὰ πολεμήσῃ μαζί μου θὰ εἴνε εἰς δλην τὴν
γενεάν του ».

Ἐξακολουθοῦσαν νὰ σιωποῦν, καὶ δὲ Μορ-
χὸλτ ἔμοιαζε μὲ γεράκι ποῦ τὸ κλείνουν σ' ἔνα
κλουβὶ μὲ μικρὰ πουλιά. "Οταν μπαίνει, ὅλα τὰ
πουλιά βουβαίνονται.

« Καλὰ λοιπόν, καλοί μου ἀφέντες τοῦ Κορ-
νουάγι, ἀφοῦ αὐτὸ δῆσ φαίνεται εὐγενέστερον,
βάλετε κλῆρον στὰ παιδιά σας, καὶ δόστε μου
ὅσα σᾶς ἔξήτησα νὰ τὰ πάρω νὰ φύγω. Ἀλλὰ
δὲν ἐπίστενα ὅτι αὐτὸς ὁ τόπος κατοικεῖται μό-
νον ἀπὸ σκλάβους ».

Τότε ὁ Τριστάνος ἔπεισε στὰ πόδια τοῦ βασιλέως Μάρκου καὶ εἶπε:

« Μεγαλειότατε, ἀν θέλετε νὰ μοῦ κάμετε
αὐτὴ τὴν χάρι, πολεμῶ ἐγώ ».

Μάταια δι βασιλεὺς Μᾶρκος ἡμέλησε νὰ τὸν
ἀποτρέψῃ. Ἡτον τόσο νέος ἵπποτης καὶ τί θὰ
τοῦ ἔχοησίμενε τὸ θάρρος του; Ἀλλὰ ὁ Τρι-
στάνος ἐκάλεσε τὸν Μορχόλτ εἰς μάχην, καὶ ὁ
Μορχόλτ τὸ ἔδεχθη.

Τὴν δῷσιμένην ἡμέραν δὲ Τριστάνος ἀρχισε
νὰ δπλίζεται γιὰ μεγάλον ἄγῶνα. Ἐφόρεσε τὸν
ἄλυσσιδωτὸν θώρακα καὶ τὴν ἀτσαλένια του
περικεφολαία. Οἱ βαρῶνοι ἔκλαιαν ἀπὸ οἴκτον
γιὰ τὸν ἵπποτην καὶ ἀπὸ ντροπὴ γιὰ τὸν ἑαυ-
τόν τους. « "Α! Τριστάνε, ἔλεγαν δὲν ἔνας μὲ
τὸν ἄλλον, περίφημε βαρῶνε, χαριτωμένα νιάτα,
γιατὶ ἔγο δὲν ἐπιχειροῦσα ἀντὶ γιὰ σένα αὐτὴν
τὴν μάχην; 'Ο θάνατος θὰ ἥτον διλγώτερο
θλιβερὸς γι' αὐτὸν τὸν τόπον . . . » Οἱ καμπά-
νες σημαίνουν, καὶ ὅλοι, βαρῶνοι καὶ λαός, γέ-
ροι, παιδιά καὶ γυναικες, μὲ κλάματα καὶ μὲ
προσευχὰς προβοδοῦν τὸν Τριστάνον ἕως εἰς
τὸ ἀκρογιάλι. "Ηλπίζαν ἀκόμη γιατὶ ἡ ἐλπὶς
μέσα στὴν καρδιὰ τῶν ἀνθρώπων τρέφεται μὲ
τὸ τίποτε.

‘Ο Τριστάνος ἐμπῆκε μόνος σὲ μία βάρκα κι’ ἀρμένισε πρὸς τὸ νησὶ τοῦ Ἀγίου Σαμψών. Ἀλλὰ ὁ Μορχόλτ εἶχε ὑψώσει εἰς τὸν ἴστόν του ἕνα πανί ἀπὸ πλουσίων πορφύρων, καὶ πρῶτος ἔφθασε στὸ νησί. Ἐδεσε τὴν βάρκα του στὴν ἀκτὴν ὅταν ὁ Τριστάνος φθάνοντας εἰς τὸ νησὶ καὶ πατῶντας σὲ στεριὰ ἐσπρωξε τὴν βάρκα του πρὸς τὴν θάλασσα.

«Σχλάβε, τί κάνεις; εἶπε ὁ Μορχὸλτ καὶ γιατί δὲν ἔδεσες τὴν βάσκα σου;

— Σκλάβε, καὶ γιατί; Ἀπεκρίθη ὁ Τριστάνος. Ό ἔνας ἀπὸ τοὺς δύο μας θὰ φύγῃ μόνος ζωντανὸς ἀπὸ δῶ: μήπως δὲν τοῦ ἀρκεῖ μία βάρκα;

Κ' ἔτσι θυμώνοντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλον μὲ
λόγια προσβλητικὰ ἀρχισαν τὸν ἀγῶνα.

Κανεὶς δὲν εἶδε τὴν τρομερὴν μάχην ἀλλὰ τρεῖς φορές ἡ θαλασσινὴ αὐδρα ἔφερε στὴν ἀκτὴν μίαν κραυγὴν φρίκης. Τότε, οἵ γυναικες ἀρχίζαν νὰ κλαίνε δύλες μαζὺν καὶ νὰ χτυπιῶνται ἐνῷ οἱ σύντροφοι τοῦ Μορχὸλτ ἐγελοῦσαν

μέσα στὶς τέντες τους. Τέλος εἰδαν ἀπὸ μακριὰ νὰ τεντώνεται τὸ πορφυρὸ πανί· ἡ βάρκα τοῦ Ἰολανδοῦ ἄφησε τὸ νησὶ καὶ μία τρομακτικὴ φωνὴ ἀντήχησε: «Ο Μορχόλι!» Ἀλλὰ καθὼς ἐμεγάλωνε πλησιάζοντας ἡ βάρκα, ἔξαφνα, στὴν κορυφὴν ἐνὸς κύματος ἔδειξε ἔναν ἵπποτην δ ὁποῖος ὠδρώνετο στὴν πρόμνην: στὰ χέρια του ἐκρατοῦσε ἔνα σπασμένο ἔιφος: ἦτον δ Τριστάνος. Εὐθὺς εἶκοσι βάρκες ἐβγῆκαν νὰ τὸν προϋπαντήσουν καὶ οἱ νέοι ἐπεφταν στὰ νερά. Ο ἵπποτης ὠδημῆσε στὸ ἀκρογιάλι, κ' ἐνῷ οἱ μητέρες στὰ γόνατα ἐφιλούσαν τὰ σιδερένια του πέδιλα, ἐφώναξε πρὸς τοὺς συντρόφους τοῦ Μορχόλι:

« Κύριοι ἀπὸ τὴν Ἱολανδίαν, ὁ Μορχόλτ
ἐπολέμησε καλά. Παρατηρήσατε: τὸ ξῖφος μου
εἶνε κομματιασμένο· ἔνα κομμάτι ἔμεινε ἐμ-
πιγμένο στὸ κρανίον του. Πάρετε τὸ κομμάτι
αὐτὸ τοῦ χάλυβος, κύριοι: εἶνε ὁ φόρος τοῦ
Καρνουάτη.».

Ἐπειτα ἀνέβη στὸ Τινταγκέλ. Στὸ πέρασμά του τὸ ἀπελευθερωμένα παιδιὰ ἐκινοῦσαν μὲ κρανγὰς πράσινα κλαδιά, καὶ πλούσιες κουρτίνες ἀπλώνοντο στὰ παράθυρα. Ἀλλά, ὅταν ἀνάμεσα στὰ τραγούδια τῆς χαρᾶς στὸν ἥχον ἀπὸ τις καμπάνες, τις τρόμπες καὶ τὰ βιούκινα ποῦ ἀντηχοῦσαν ὠσὰν νὰ ἔβρόντα δὲ Θεός, δὲ Τριστάνος ἔφθασε στὸ παλάτι, ἔπεισε νὰ ξαποστάσῃ στὰ χέρια τοῦ βασιλέως Μάρκου. Καὶ τὸ αἷμα ἔρεεν ἀπὸ τὰς πληγὰς του.

Μέ μεγάλην τους λύπην οι σύντροφοι τοῦ Μορχδόλτ ἐγύρισαν εἰς τὴν Ἱολανδίαν. Ἀλλοτε, δταν ἔμπαινε εἰς τὸ λιμάνι τοῦ Βάιζεφόρτ, ὁ Μορχδόλτ εὐχαριστεῖτο νὰ ξαναβλέπῃ τοὺς ἀνθρώπους του συνανθρωπισμένους νὰ τὸν προσφωνοῦν δλοι μαζί, καὶ ἡ βασίλισσα ἀδελφή του, καὶ ἡ ἀνεψιά του, ἡ ξανθὴ Ἰζόλδη μὲ τὰ χρυσὰ μαλλιὰ ποῦ ἡ ἐμορφιά τῆς ἔλαμπε σὰν τὴν αὐγὴν. Τρυφερὰ τὸν ὑπεδέχοντο, καὶ ἀν εἰχε καμμιὰ πληγὴ τὴν ἐγιάτρευαν, διατὶ ἐγνῶριζαν τὰ βάλσαμα καὶ τὰ δυναμωτικὰ ποῦ κάνουν καλὰ τοὺς πληγωμένους ἀκόμη καὶ ἀν εἰν' ἔτοιμοι νὰ πεθάνουν. Μὰ τί θὰ τοὺς ἔχοησιμεναν τόρα οἱ μαγικὲς συνταγὲς τὰ βότανα καὶ τὰ φύλτρα; Ἐκείνετο νεκρὸς μέσα σ' ἕνα δέρμα

ἔλαφιοῦ, καὶ τὸ κομμάτι τοῦ ἔχθρικου σπαθιοῦ
ἔμενεν ἀκόμη καρφωμένο στὸν κρανίον του. Ἡ
ξανθὴ Πίσσόλη τὸ ἀπέσυρε ἀπ' ἐκεῖ καὶ τὸ ἔβαλε
σ' ἔνα ἐλεφαντένιο κιβώτιον. Καὶ γυρμένες
ἐπάνω στὸ μέγα πτῶμα ἡ μητέρα καὶ ἡ κόρη,
ξαναλέγοντας ἀδιάκοπα τὸ ἐγκάρδιον τοῦ νε-
κροῦ καὶ τὴν ἴδια κατάρα ἐναντίον τοῦ Τρι-

στάνου, ἐμυρολογοῦσαν ἀνάμεσα στὲς ἄλλες γυναικες τὸν νεκρόν. Ἀπ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἡ ξανθὴ Ἰζόλδη ἔμαθε νὰ μισῇ τὸ δνομα τοῦ Τριστάνου. Ἀλλά, στὸ Τινταγκέλ, ὁ Τριστάνος ἔλινωνε ἔνα φαρμακωμένον αἷμα ἔρρεεν ἀπὸ τὲς πληγές του. Οἱ γιατροὶ ἔμαθαν ὅτι ὁ Μορχόλτ εἶχε καρφώσει στὴν σάρκα ἔνα φαρμακωμένο βέλος καὶ ἐπειδὴ οὔτε τὰ βότανά τους δὲν ἡμποροῦσαν νὰ τὸν σώσουν, τὸν ἀφῆσαν στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ἔνα ἔμπυο τόσο βρῶμικο ἔβγαινεν ἀπὸ τὰς πληγάς του ποὺ καὶ οἱ πιὸ ἀκριβοί του φίλοι τὸν ἀπέφευγαν, ὅλοι, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν βασιλέα Μᾶρκον, τὸν Γκορνεβάλ καὶ τὸν Ντινάς δὲ Λιντάν. Μόνοι, ἡμποροῦσαν νὰ μένουν στὸ προσκέφαλό του, καὶ ἡ ἀγάπη τους ἥτον πιὸ πολλὴ ἀπὸ τὴν φρίκην. Τέλος, ὁ Τριστάνος εἶπε καὶ τὸν ἔφεραν σὲ μία καλύβα κτισμένη μακριὰ στὴν ἀκρογιαλιά· καὶ γυρμένος ἐμπρὸς εἰς τὰ κύματα, ἐπερίμενε τὸν θάνατον! Ἐσκέπτετο: «Μ' ἐγκατέλειψες λοιπόν, Μᾶρκε, ἐμένα ποὺ ἔσωσα τὴν τιμὴν τοῦ τόπου σου; Ὁχι, τὸ ξέρω, ὥραιε θεῖε, ὅτι θὰ ἔδινες τὴν ζωήν σου γιὰ τὴ δικῇ μου ζωή· ἀλλὰ τί μποροῦσε νὰ μοῦ κάμῃ ἡ ἀγάπη σου· πρέπει ν' ἀποθάνω. Εἶνε γλυκύν, δύμως, νὰ βλέπω τὸν ἥλιον καὶ ἡ καρδιά μου ἔχει θάρρος ἀκόμη. Θέλω νὰ δοκιμάσω τὴν θάλασσαν. Θέλω νὰ μὲ πάρῃ μακριά, μόνον. Πρὸς ποῖον τόπον; δὲν ηξέρω, ἀλλ' ίσως ἔκει ποὺ θαυμῷ κάποιον νὰ μὲ κάμῃ καλά. Καὶ ίσως μίαν ἡμέραν, ὥραιε θεῖε, θὰ σὲ ὑπηρετήσω ἀκόμη, ὡς ἀρπιστής, ὡς κυνηγός, ὡς ὑποτακτικός σου».

Τὸν ἐπαρακάλεσε τόσο πολὺ ποὺ ὁ βασιλεὺς ἔδωκε τὴν συγκατάθεσίν του ἐπιτέλους. Τὸν ἔβαλαν σὲ μία βάρκα χωρὶς κουπιά καὶ χωρὶς πανιά, κι' ἀπίδωσαν κοντά του, καθὼς τὸ ἥθελε, τὴν ἀρπαν του. Τί τὰ ἥθελε τὰ πανιά ποὺ τὰ χέρια του δὲν ἡμποροῦσαν νὰ τεντώσουν; Τί τα ἥθελε τὰ κουπιά; Καὶ τὸ σπαθὶ τί τὸ ἥθελε; Καθὼς ἔνος θαλασσινὸς πετάει στὴ θάλασσα τὸ πτῶμα ἐνὸς ἀρχαίου συντρόφου του, ἔτσι μὲ τὰ κρεμάμενα χέρια του ὁ Γκορνεβάλ ἔσπρωξε στὸ ἀνοικτὰ τὴ βάρκα ποὺ ἔκειτο τὸ ἀγαπημένο του παιδὶ καὶ ἡ θάλασσα τὴν ἔσυρε.

Ἐπτὰ ἡμέρες κι ἔπτὰ γύντες τὴν σιγοέσσερνε. Κάποτε ὁ Τριστάνος ἔπαιξε τὴν ἀρπαγιὰ νὰ λησμονῇ τὴ συμφορά του. Τέλος ἡ

θάλασσα μόνη της τὸν ἐπλησίασε κάπου σὲ μιὰν ἀκρογιαλιά. Αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν νύκτα οἱ φαράδες εἶχαν ἀφῆσει τὸ λιμάνι γιὰ νὰ δίξουν τὰ δίκτυα τους στὸ ἀνοικτὰ κι ἔλαμπαν, ὅταν ἀκούσαν μία μελωδία, γλυκεὶα ὑπερήφανη καὶ ζωηρὰν νὰ ἔρχεται ἐπάνω ἀπὸ τὰ κύματα. Ἀκίνητοι ἀκούγαν μὲ τὸ πρῶτο γλυκόχραμα εἶδαν τὴ βάρκα τοῦ Τριστάνου «Ἐτσι, ἔλεγαν δὲνας μὲ τὸν ἄλλον, μία ὑπερφυσικὴ μουσικὴ ἔκπλαστραν τὸ καράβι τοῦ ἀγίου Μεντάνου; ὅταν ἀρμένιζε πρὸς τὰ «Μακάρια νησιά» σὲ μία θάλασσα πιὸ λευκὴ ἀπὸ γάλα.» Ἐκίνησαν λοιπὸν τὰ κουπιά τους νὰ φιάσουν τὴ βάρκα· εἶχε χάσει τὸ δρόμο της καὶ καμμία ζωὴ δὲν ἔφαινετο νὰ ὑπάρχῃ μέσα σ' αὐτὴν, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν φωνὴν τῆς ἀρπας ἄλλα, καθὼς ἐπλησίαζαν, ἡ μελωδία ἀκούετο λιγότερο, ἐσώπασε, καὶ ὅταν ἤγγισαν τὰ χέρια τοῦ Τριστάνου εἶχαν πέσει πάλιν ἀδρανῆ ἐπάνω στὰς χορδὰς παλλομένας ἀκόμη. Τὸν ἐπῆραν καὶ τὸν ἔφεραν στὸ λιμάνι νὰ τὸν παραδώσουν στὴν κυρά τους ποὺ ἡμποροῦσε νὰ τὸν λυπηθῇ καὶ νὰ κάμῃ καλὰ ίσως.

Ἀλλοίμονο! Τὸ λιμάνι αὐτὸν ἥτον τὸ Βαϊζεφόρ, ὅπου ἔκειτο ὁ Μορχόλτ καὶ ἡ κυρά τους ἥτον Ἰζόλδη ἡ ξανθὴ. Αὐτὴ μόνη, ποὺ ἐγνώριζε τὰ φύλτρα, ἡμποροῦσε νὰ σώσῃ τὸν Τριστάνον. «Οταν δὲν Τριστάνος ἐπῆρε ἐπάνω του μὲ τὴν τέχνην της καὶ ἀνέλαβε, ἐννόησε ποὺ τὸν εἶχαν δίξει τὰ κύματα. Ἀλλὰ εὐρήκε εύκολα ὥραια ἀπατηλὰ λόγια γιὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ζωήν του. Διηγήθη λοιπὸν πῶς ἥτον μάγος, ὅτι ἐταξίδευε μ' ἔνα ἐμπορικὸ πλοιον πρὸς τὴν Ισπανίαν γιὰ νὰ μάθῃ ἔκει τὴν τέχνην νὰ διαβάσῃ μέσα εἰς τὰ ἀστρα· διτὶ ἔπιασαν τὸ πλοιον πειραταὶ καὶ πληγωμένος διέφυγε μ' αὐτὴν τὴ βαρκούλα. Τὸν ἐπίστευσαν· κανεὶς ἀπὸ τοὺς συντρόφους τοῦ Μορχόλτ δὲν ἀνεγνώρισε τὸν ὥραιον ἵπποτην τοῦ νησιοῦ Ἀγίου Σαμψών, τόσο τὸ δηλητήριον εἶχε ἀσχημίσει τὰ χαρακτηριστικά του. Ἀλλ' ὅταν, ὕστερος ἀπὸ σαράντα ἡμέρες, Ἰζόλδη ἡ ξανθὴ τὸν εἶχε κάμει σχεδὸν ἐντελῶς καλά, καὶ ἀρχίζει ἐπάνω του ν' ἀναγεννᾶται ἡ χάρις τῆς νεότητος, ἐνόησε ὅτι πρέπει νὰ φύγῃ ἔφυγε λοιπὸν καὶ ἀνάμεσα ἀπὸ πολλοὺς κινδύνους μίαν ἡμέραν ἔφανηκε ἐμπρὸς στὸν βασιλέα Μᾶρκον.

Ἀκολουθεῖ
Μετάφρ. Α. Κ.

JOSEPH BÉDIER

Ο ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ ΕΙΣ
ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ ΓΡΩ Θ. ANNINΟΥ

ΕΚΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΥΠΟ Θ. ANNINΟΥ

ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΖΩΗ

O*ī* åyōrēs

ΕΙΣ ἔνα δνειρο γεμάτο ἀπό γοητεία καὶ ἄρωμα με-
θυστικὸ εἰνε βιθυσμέναι αὐτὰς τὰς ἡμέρας οἱ
Ἀθήναι. Μέσος τοι τὸ δλογάλανο φάνι, καὶ τῶν ἀνθυ-
σμένων δένδρων τὴν εὐδοία. Οἱ δρόμοι της οἱ κατά-
λευκοι τρέμουν ἀπὸ τὴν πλημμύραν τοῦ κόσμου. "Ηλ-
θον ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς γῆς οἱ ἄνθρωποι για νὰ ἰδούν
τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας." Εφεραν μαζὶ των τὴν
κίνησιν καὶ τὴν ζωὴν Μὰ κ' ἐδύ ἔχουν κάτι ν' ἀπο-
λαύσουν. Σ' τοὺς δρόμους ποῦ περπατοῦν ἀναπτένεον
ὅλην τὴν ἀνοιξιάτικη βαλσαμωμένη πτοή.

Ανθοστόλιστοι είνε οι δρόμοι. Μία άνθρωποθάλασσα προσέμενι τους βασιλεῖς της Αγγλίας. Τὰ δευτερόλεπτα περγονῦν καὶ τὸ πλήθος ἀγωνιᾷ. Στῆς δυὸς πλατείες τοῦ Συντάγματος καὶ τῆς Ὀμονοίας, εἰς τὴν δύδναν Στάδιον ὅλοι οἱ ἔξαστοι φωνονταὶ σὸν ἀμπελοκλήματα πού γέροντον ἀπὸ τὸ βάρος τῶν σταφυλῶν· Ἡ ἀγωνία μεγαλώνει δόσι βραδύνοντας οἱ βασιλεῖς. Ἐπὶ τέλους μία φωνὴ ἀκούσθηκε. Τὴν παρακολουθεῖται ὑπόκριψις βοή. Οἱ στρατιῶται παρουσιάζονται ὅπλα καὶ εἰς ὅλο τὸ διάστημα, ἀπὸ τῶν σταθμῶν τῆς Ὀμονοίας ἡώς τ' ἀνάκτορα οἱ βασιλεῖς περγονῦν ὑπὸ βροχῆν ἀνέθεν.

Τά δύοισα, τά μεγάλα, τά διάλογηκα μάτια τῶν γυναικῶν δργίαζουν. "Ολον τῶν εἰδῶν τά μάτια καὶ δόλων τῶν ἀποχρώσεων. Αἱ Ἀθήναι ποτέ των δὲν εἶχον τόσην συρροήν γυναικείων καλλονῶν. Μερικές Ἀλεξανδρινές ως ἀλλαὶ Καρυάτιδες διασχίζουν τάς πλατείας. Οι περιπατηταὶ ὅπισθεν των βυθίζονται εἰς θαυμασμόν. "Πάρχουν δόμας κ' ἐντοπίες καλλονές μὲ μάτια που δέν λησμονοῦνται ποτέ.

Αλικα σάν μήκωνες περούνη τὰ δόμοιρα φεσάκια! Άπ' τὴν ἀλλτρωτή Ἑλλάδα είνε φερμένα. Πόσο λυμπίζομαι ἐκείνους ποὺ τὰ φοροῦν. Κάτω δέ τὸν ὀλογάλανον Οὐρανὸν τῆς Ἀιτικῆς παίρνονταν τὸ χρῶμα τῆς παλληκαΐδας. Ω ἄλικα φεσάκια, πόσο σᾶς λυμπίζομαι! Οἱ ἀνθρώποι ποὺ σᾶς φοροῦν είνε γιομάτοι ἀπό νοσταλγία και ἀγάπη γιά τὴν μεγάλη τους, τὴν ἐλεύθερον γῆ.

Ἡ πόλις τρέχει ὃ τοὺς Ἀγῶνας Ἀπὸ τοὺς δρόμους καὶ τοὺς δρομίσκους ὅλοι ταχύνονται τὸ βῆμα πρὸς τὸ Στάδιον ποὺ ὀλόλευκο τοὺς προσιμένει. Σάν τὰ χωρία ποῦ χύνονται ὃς τὴν ἴδαι πεδάδια γὰρ νὰ σχηματίσουν τὴν λιμνοθάλασσα Γυναικεῖς, ἀνδρεῖς, παιδιά, μάξεια καὶ λεωφορεῖα ἀποτελοῦν ἔνα σύνολον, καὶ τρέχουν ὅλοι καὶ ὅλα μὲν ἕνα πόδιν νὰ φύσουν εἰς τὸ Στάδιον. Ομοιάζουν μὲ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ κάποιος κίνδυνος τοὺς παραδούνει καὶ αὐτοὶ ταχύνουν τὰ βήματά τους, χωρὶς γὰρ κυττάξουν πρὸς τὰ ὄπιστα, διὰ νὰ προφέθουν καὶ σωθοῦν.

Θέαμα μοναδικὸν τὸ Στάδιον μὲ τοὺς τριγύρῳ του λόφους Γῆν ἀσπίλον λευκότητά του δὲν τὴν βλέπει κανεὶς παρὰ μόνον 'ς τὸ ὑψηλότερον περίζωμα. Αἱ κερκίδες του εἶνε μία μυριοκέφαλος ὕδρα, ἐπάνω ἀπὸ τὴν ὅποιαν σὰν μία κεφαλὴ Λεστρυγόνων ὑψώνεται ὁ Ἀρδητός πολύχρωμος, καὶ πέραν ἀκόμα ὁ ἰόχρωμος Υμηττός. Ἀπλόνω τριγύρῳ τὰ βλέμματά μου. Τὰ μάτια μου είναι βουρκωμένα ὅπως ὁ οὐρανὸς ποῦ ᾤαντίζει, μὲ ὀλήγας μιωρέμαντα σταγόνας τοὺς θεατάς. Στὴν ἀτμοσφαῖρα σελαγίζει τὸ αἰώνιον ὄνειρον τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὁμορφιᾶς. Ἡ Ἑλληνικὴ ψυχή, τὴν στιγμὴ ἔκεινή ἐλικνίζετο ἐπάνω 'ς τὰ φτερά τοῦ βα-

θυτέρου της ὁνείρου, καὶ ἀντῆλασσε τὰ γλυκύτερα
πριλήματα μὲν τὰς σκιάς τῶν ἄρχαιών ποῦ γύρω μας
πληλανῶντο καὶ ἐβρύθιζαν τὴν μνήμην μας σὲ χρόνους
ενδόξους, σὲ χρόνους παληούς.

Στοὺς ὡραίους, παλαιούς, χρόνους τῶν Ἀθηνῶν — οἰος τὸ λησμονεῖ ; — τὸ Στάδιον. ὅπου ἔγιναν τόσοι νῦνδειοι ἀγάνες, ἵτο καμωμένον ἀπὸ ἀπλῆ χλόην. Αἱ αὐθιμίδειοι τοῦ πού ἐσκαφαν κατόπιν εἰς τὴν πλευράν οὐ Υμηττοῦ, δὲν εἶχαν κανένα ξένο ἐνδυμα. Πέραν τοῦ πολλὰ χρόνια πού μια ἡμέρα δι παιδαγωγὸς τοῦ Ιάρου Αὐρηλίου, Ὡδώδης ὁ Ἀττικός, ἐσκέφθη νὰ ἄς κάμη ἀπὸ μάρμαρο Πεντελικοῦ Καὶ αὐτὰς ὅμως ί αἰλῆνες ἵ τὸ πέρασμά τους τὰς κατέστρεψαν ὃς ποὺ ἐ μια ὡραία στιγμὴ τῆς ζωῆς του ὁ Ἀβέρωφ ἐσκέψθη νὰ τὰς ἀνασυστήσῃ. Εὐλογημένο νὰ είνε τὸ νομό του !

Ἡ ἀρχὴ τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, τὸ ξέρετε, εἶνε
αθηναὶ βιβλισμένη 'ς τῆν Ἑλληνικὴ ἀρχαιότητα. Η
ρώτη Ὄλυμπιάδα ποῦ μᾶς δείχνει τὸν κανονισμὸν
ῶν ἀγώνων τούτων εἶνε 'ς τὸ 776 π. Χ. Τὸ δὲ ονομά
τος μᾶς λέγει καὶ τὴν καταγωγὴ τους. Ἐγένοντο 'ς τὸ
πρῶτον ἀλλοὶ τῆς Ἡλιδος, τὴν Ὄλυμπιαν καὶ κατηργή-
σαν 'ς τὸ 394 μ. Χ. Ἀπὸ τὸν Ῥωμαῖον αὐτοκρά-
τορα Θεοδόσιον. Τῷρα ποὺ ἀνευστήθησαν, ποιῶς θὰ
κῃ τὴν βαρβαρότητα νὰ τοὺς καταργήσῃ καὶ πάλιν;

Σώματα εὖμορφα καὶ πλαστικὰ περονοῦν ἀπὸ μπροστά μας. Σώματα γεμάτα ἀπὸ ϕῶμην καὶ ζωὴν. Εἶνε τὸ σώματα τῶν βορείων λαῶν, μᾶς κάπου - κάπου προάλλουν καὶ δύο - τρία Ἑλληνικά πούν ἐνθυμίζουν ἀριόις καιρούς. Τὰ Ἑλληνικά σώματα ποῖος θὰ τὰ απλάσῃ; Ποῖος θὰ τοὺς δώσῃ τὴν ἀρμονίαν τῶν σωμάτων; Καὶ ποῖος, τὸ υψηλοτέρον ὅλων, τὴν ἀρμονίαν τῆς μητρὸς;

Κάτω ἀπὸ ἔνα δένδρο τοῦ Ζαππείου δύο ξανθαὶ φοίβαι ὄντειροπολοῦν. Περιφέρουν τὰ βλέμματά τους πό τὸν Ὑμηττὸν εἰς τὸν Παρθενῶνα καὶ τὰ βινθέζουν απόπιν εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ Σαρωνικοῦ. Ἐπὶ ὧραν ἀλλήλην ἔμειναν ἀκίνητοι. Μοῦ φάντηκεν ὅτι ἐφεραν μαντυλία τους ἃ τὰ δλογάλανα, τὰ γλυκυτάτα μάτα τους, καὶ υπερέφα ἔχαθησαν μέσα ἃ τὸ μικρὸν ισος.

"Ενα ἀραχούσφαντο μοιλύβδινο πέπλο σκεπάζει τὸν θρανὸν καὶ ἔνας πύρινος λοξὸς ποταμὸς διασχίζει τὴν οὐρανὸν. Είνει οἱ λαμπτηδοφόροι ποῦ ἔρχονται βυθισμένοι· ἡς τὴν γονεία καὶ ἡς τὸ πολύγρωμο φῶς. Ἀληθινὴ γηπτὶ τῶν Παναθηναϊών τῆς σφράγιας ἐποχῆς ὅταν τέθειναι ἐς τὸν ιερὸν βράχο τῆς κυανοφθάλμου θεᾶς. Η νεοπεσία ζωὴ τῶν ἀρχαίων, ἡ ψυχὴ μας δὲν αυστεῖ νὰ σὲ νοσταλγῇ.

Τὸ ἄνθος τὸν λαῶν καὶ πάλιν ἔμπρός σου, ὦ Ἀτ-
κῆ, ἐγονυπέτησε. Μὲ τὴν γόνσαν καλλονήν σου
κιμε τὴν ψυχὴν μας ἀπαλοτέραν διὰ νά αἰσθάνεται
καλὸν ὅπα τωσ ταρα. ἀνδρίζεται μὲ τὸ πήδημα. Τότε
ἄγνοιες ποῦ γίνονται, ^ἵσ τὸ πάλλευκο στάδιον θά
νωραίστεροι ἀκόμα καὶ οἱ ποιηταί θά μπορέσσουν
τραγουδήσουν τὸν στίχο τοῦ Πινδάρου.

Στὸ Στάδιον ἀγάνακτονται τὰ Ἑλληνόπολα μὲ τοὺς νατοὺς τῆς ὑφηλίου. Τὸν κότινον τοῦ Ὀλυμπιονίν ποθοῦν. Ἡ καρδιὰ μου τρέμει, δύως ὅλων τῶν απᾶν, ἀτὸν τὸν φόβον τῆς ἡτας καὶ ἀπὸ τὴν κυρφὴ πέδια τῆς νίκης. Οὐλοὶ σιωποῦν. Νομίζεις κανεὶς ὃς ὅλες αὐτὲς αἱ χιλιάδες τοῦ λαοῦ ἀποτελοῦν ἔνα

σῶμα καὶ μᾶ ψυχή. Μὰ μέσα 'ς τὸν δλογάλανον αἰθέρα ἡ Ἑλληνικὴ σημαία ὑψώθηκε δύο φορές. "Ω μαγευμένο δειλινό! Τὰ μάτια κλαίει ἀπὸ τὴν χαρᾶ καὶ τὰ χεῖλη λαλοῦν διψώντας τὸ φίλαμα τῶν νικητῶν. Καὶ ἐν θυντασιασμὸς φθάνει 'ς τὸ κατακόρυφον! Αἱ κεφαλὲς τοῦ Σταδίου τρέμουν κάτω ἀπὸ μία τέτοια φρενήτιδα. Σείονται μαντίλαι 'ς τὸν ἀέρα καὶ ἐκσφενδονίζονται καπέλα μέσα 'ς τὸ κενόν. "Ο, μαγεμένο, ἀλλησμόντο δειλινό. Κ' ἐννέα ἔμμαξι σημαιοστόλιτο φέρει τοὺς Ὀλυμπιονίκας 'ς τὴν πόλιν, ὁ ἥλιος γέρνει 'ς τὴν δύσι τοιν γ' ἀναγειλῇ 'ς τοὺς ἄλλους λαοὺς τὴν νίκην τῶν Ἑλλήνων.

II, Z

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ

Παῦλος Γνευτὸς

ΕΝΑ σύννεφο σκεπτικισμοῦ, τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἐπι-
στήμης καὶ τοῦ λογίου, τό διοῖον χάνεται ἐπειτα
μέσα σ' ἓνα σῶμα ζωῆς.

Για μένα είχε προηγηθῆ ό ποιητής. Ἐπειτα ἐγώ-
σισα τὸν ἐπιστήμονα, ἔναν ἀπό τους πιὸ φημισμένους
ἱατρούς τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἡ πιὸ πραγματιστικὴ ἐ-
πιστήμη ἀλλὰ καὶ ἡ στενώτατη συναντωμένη μὲ τὴν
τέχνην. Και ἡ συνάντησις αὐτὴ εἰς τὸν μεταφραστὴν
τοῦ Χάινε είναι μιὰ εθνυχισμένη συνάντησις.

⁷ Ἀπὸ τὸν πρῶτον μου λοιπὸνἀπαθή γνώριμον ἀπομέ-
ει τώρα ἔνα χαρακτηριστικόν, δ τόνος τῆς φωνῆς. Μοῦ
σύνεται ὅμως πῶς γιά νά είναι κανεὶς αὐτός και ὅχι
ἄλλος, πρέπει νά ἔχῃ και κάπι ποῦ, και ἀν διοιαζῃ
ἀν ἐλάττωμα, προσθίδει ὅμως ἔνα ίδιατερον γνώρι-
μα. Μίαν ἀντίθεσιν. Αἱ δὲ ἀντιθέσεις και εἰς τὴν
ωὴν και εἰς τὴν τέχνην ἀποτελοῦν τὴν τελειότεραν
μονίαν.

Από τὸν ίατρὸν λοιπὸν γνωρίζω μόνον τὴν φήμην ου. Καὶ αὐτὸ μοῦ ἀρκεῖ. Τοῦ λογίου ή ἐργασία δείχνει ναν ἄνθρωπον ἐκλεκτικόν, ἀριστοκράτην, αὐτοτρόφον πρός τὸν έαυτόν ου. Εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ Χάινε — καὶ ἔδω ἔχω νά τας ἀναγγέλω μὲ πολλὴν εὐχαριστησιν ὅτι γλίγωφα σως θὰ ἐκδοθῇ τὸ ἔργον του αὐτὸν — βλέπω τὸν εγχίτην ποὺ θέλει νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἐλληνικὸν τίχον δῆλην τὴν αἰσθητικὴν τοῦ στίχου του μεγάλου Γερμανοῦ λυρικοῦ. Αὐτὸ μπαίτει ἐργασίαν και εινσυνείδητον και καλλιτεχνικήν. Καὶ εἰς τὴν λῶδσσαν μας — ίσως και εἰς ἡλλας γλώσσας — πολὺ λατίγον ἀπεδόθη η ποίησις του Χάινε. Τὸ βιβλίον του Γενευτοῦ θὰ είναι μιὰ μεγάλη συμβολὴ εἰς τὰ νεολαΐγην γονίμια.

Καὶ ἡ ζῷη τοῦ ἀγαπητοῦ συνεργάτου μας περοῦ
έσεια στὴν ἀγάπη τῆς μελέτης καὶ στὴν ἀγάπη συζύ-
ου, βασιλικῆς διορφίας, μὲν κάτι ὀλάνοικα διειρε-
ένα μάτια, αἱ δὲν τοσούτικου μισθί, τριῶν ἔτῶν,
τὸ φωνάζει ἀφελέστατα τὸν πάτερα του:

— Паша!

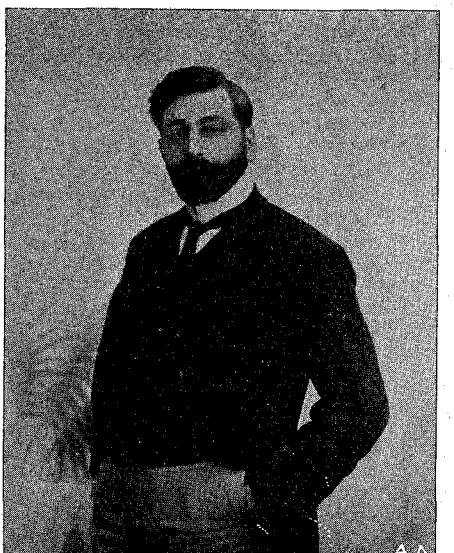
K. M.

Νικόλαος Συναδινός.

Ο συνθέτεις της «Δόγισσας» διὰ τὸν ὅποιον σήμερον γράφω δύο λέξεις είνει διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν κάντοτε ὁ ἄνθρωπος τῆς ήμέρας. Εἰς τὴν χώραν ὅπου Κλεοπάτρα ὥργιασε καὶ ἡ Ύπατιά ἐδίδαξε τὴν πολιορκοφίαν, κύνειον ἀδμα τοῦ ἀρχικοῦ πολιτισμοῦ, δὲ ὅνυμα Συναδινὸς είνει ἡ προσωποποίησις τῆς εὐποίησις καὶ τῆς καλοσύνης. Ή μοιδοκάπτο τὸν μεγαλείτερον ἀδελφὸν ἔως τὸν μικρότερον — καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι ὁ Νικόλαος Συναδινὸς είνει ὁ Βενιαμίν τῆς οἰκογενείας — διανείπεται ἐπέρασεν ἀπὸ πλησίον των, κατίστηκεν εἰς τὸ αὐτὸν καὶ κάτι ἀπείρως πολύτιμον καὶ γλυκὺν ἐναπέθεσεν εἰς τὴν ψυχήν των. Τὴν αποσίαν ποδὸς τὰς ώδιαίς τέγνας,

Εἰς τὸν Κωνσταντίνην Συναδινὸν ἡ λατρεία αὐτῆς τὸν σιωπὴλή καὶ ἔξεδηλοντο δὲ ἔργων εὐποίεις, σύντημα δπερ ἀκολουθεῖ ὁ Μικές καὶ ὁ Τζέν Συναδινὸς οὐς ὅποιονς συναρτάζει κάθε ἐθνικὸς παλμός. Εἰς τὸν Ινιόλαν ἔξεδηλωθή μὲν πλειοτέραν εὐλόγωνται καὶ τετὸν μικρὸν παιδάκι ὁ παλαιός γνώριμος τῶν Ἀθηνῶν — διότι μή λησμονῆτε ὅτι τὰς γυμνασιακάς του πουδαδάς τὰς ἔκαμεν εἰς τὸ Γυμνάσιον τῆς Νεαπόλεως — περιεβλήθη τὸ Ἀπολλωνίου ἔνδυμα διὰ ἀφιερωθῆ μὲν πλειοτέραν γαλῆην εἰς τὰς Μούσας.

Διὰ τὴν ἀφίεσθαι τούς αὐτήν εἰς τὰς θεότητας οὓς Ἐλικάνδρος οἱ φίλοι του τὸν λατρεύουν. Λέγουν τοι εἰνεὶ πολὺ δυνατὸς εἰς τὴν ἀπόκρισιν. Ως πρὸς καντό θὰ τὸν κρίνουν οἱ εἰδικοί. Εἰς ἐμένα ἀρέσει ὁ ἀνήνθωπος ποὺ τοῦ ζηχεὶ ἔνα μεγάλο ὄνειρον, ὃ καλλιέρχεντς ποὺ θέλει νὰ ἐργάζεται μὲ εὐσυνειδήσιαν. Καὶ καντό τὸ μεγάλο ὄνειρο διὰ τὴν ἑλληνικὴν μουσικὴν ὃ βλέπει καγεῖς στὰ μάτια του. Μὲ τὴν κεφαλὴν καλύνουσαν δόλιγον πρός τὰ ἐμπρός ἀρέσκετον νὰ ξω-γραφίζῃ εἰς τὸν συνομιλητὴν του τῆς ψυχικήν κα-άστασιν των πραγμάτων ἐνῷ συγχρόνως ἔνα ἀρώμα σφίας πλημμυρίζει τριγύρῳ τὴν ἀτμοσφαίραν. Βα-θὺς μελετητής τῆς μουσικῆς ὑπὸ ἴστοφικήν καὶ φι-λοσοφικήν ἐποψιν, ὃ παλαιός συμμαθητής καὶ φίλος τοῦ

Παῦλος Γνευτός.

Νικόδης Συναδίνος

Μασενέ, άναλύει όλα τὰ μουσικὰ ἔργα μετὰ μοναδικῆς κεπτότητος; καὶ μέχρι τοιούτου βαθμοῦ μάλιστα ὥστε νὰ κρατῇ αἰχμάλωτον τοῦ λόγου τὸν συνομιλητὴν του. Πλησίον του αἱ ὡραι μποροῦν νὰ περνοῦν χωρὶς νὰ τάξῃ ἐννοή κανείς. Πάθημα τὸ δόπιον μοῦ συνέβη εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν μέσα εἰς τὸ πλούσιο καλλιτεχνικὸ σπουδαστήριον του. Ἐν τούτοις νοσταλγῶ ἀκομῇ τὴν γλυκύτητα τῆς ὁμιλίας του. Καὶ ἔνα χρακτηριστικὸν ἀκόμῃ. Ὁ κ. Συναδίνος δὲν παύει τὴν λύραν τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς τὸ σπίτι του, παύει μὲ τὶς λίρες εἰς τὸ χορηματιστήριον.

ΠΕΤΡΟΣ ΖΗΤΟΥΝΙΑΤΗΣ

ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

10 Απριλίου

Ο βασιλεὺς μας καὶ ὁ βασιλεὺς των

Οιερὸς χῶρος τῆς Ἀττικῆς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐπληρώθη ἀπὸ τὸ βρεττανικὸν μεγαλεῖον Δύο βασιλεῖς ξοῦν μαζὶ μας. Ὁ βασιλεὺς των καὶ ὁ βασιλεὺς μας.

Ο βασιλεὺς μας ποὺ εἶνε ἴδιος μας

Καὶ ὁ βασιλεὺς των ποὺ εἶνε ἴδιος μας δικαιώματι ἀγάπης.

Ἐίνες ἀλήθεια ὅτι αἱ δύο μεγαλειότητες εἰς δύιγα πρόγματα ὁμοιάζουν εἰς τὰ ἔξης

Ἀγαποῦν καὶ οἱ δύο τὴν ζωὴν δοῦ κανεῖς. Κανένα ἔχος πεσούμισμοῦ δὲν ἐκγίνεται ποτὲ τὴν ψυχὴν των. Φαίνεται ὅτι πιστεύουν εἰς τὴν ζωὴν. Δόξα τους λοιπόν. Δόξα μας ὅτι ἔχομεν ἐναὶ βασιλέα ἴδιον μας ποὺ πιστεύει εἰς τὴν ζωὴν. Καὶ δόξα μας ὅτι φιλοξενοῦμεν τὸν βασιλέα τῶν ἀγαπήτων — ποὺ εἶνε αὐτὴν τὴν στιγμὴν δοῦ κανεῖς μας καὶ ὁ ἴδιος μας — ὁ δόπιος πιστεύει εἰς τὴν ζωὴν.

***

Πρὸ δύο ὅλιγους ἔνα τηλεγράφημα ἀπὸ μίαν πρωτεύουσαν τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ ἀνήγγελλεν διτὸ διάτονον μας ἐπ' εὐκαρίστη τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων δὲν ὅταν ἐδίστασε νὰ παρατηθῇ ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν Θρόνον χάριν τοῦ Διαδόχου. Ἔτσι ἡ ἀνακήρυξις τοῦ νέου βασι-

λέως τὸν δόπιον δοῦ Ἑλληνισμὸς ἀγαπᾶ ἀνυπόριτον ἀγάπην, θὰ ἐτελείτο εἰς ἡμέρας δόξης καὶ μεγαλείου. Ἡ νέα βασιλεία θὰ ἥρχιζε μὲ μίαν νέαν Ὀλυμπιάδα.

***

Κ' ἐσκέφθημεν:
Ἡ βασιλεία τοῦ Γεωργίου τοῦ Α' ὑπῆρξε βασιλεία ἀποτυχοῦσα; Τάχα τὴν ἀποτυχίαν τοῦ κολοβοῦ μας πολιτεύματος πρέπει ν' ἀποδώσωμεν εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν ποὺ ἤλθε ἐλαφροχνούδωτος γενίας ἀκόμη εἰς τὸν τόπον μας νὰ γείνῃ βασιλεὺς καὶ ἔγχρασε βασιλεύων χωρὶς τὸν παραμικρὸν κλονισμόν;

Ο βασιλεὺς Γεωργίος δὲν ἀπέτυχε βασιλεύων ἐδῶ. Ἐπέτυχε μολονότι τὸ δύνονταν πολιτεύμα τῶν ἀνθρώπων τοῦ δέν δῆφης νὸν φανερωθῆ εἰς μεγαλειτέραν ἔκτασιν ἢ ἐπιτυχίᾳ του.

Καὶ διατί λοιπὸν ἢ παραίτησις.

Ο σεπτός μας ἀρχων εἰν' εὐτυχῶς ἀκόμη γενικῆς ζωντανότητος. Τὸ αἷμα βράζει εἰς τὰς ἀρτηίας του ὕσταν εἰς ἀρτηίας ὡρίμους τριακονταετούς ἀνδρός. Ἡ ὄψις του διασώζει τὴν παλαιὰν καλλονήν. Καὶ τὸ κονύρασμα; Ἀλλὰ εἰνὲ εἰρωνεία. Ὁ δπικιστής τῶν δπικιστῶν αὐτὸς — παράδοξον καὶ σοφὸν κράμα εἰρωνείας καὶ δπικισμοῦ — μόνον νὰ κουράζεται δὲν ηλιτροῦ.

Οπικιστής. Διότι πιστεύει εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὴν ζωὴν του. Καὶ εἴρων. Ἡ εἰρωνεία του εἰνὲ πολὺ ἐκπεπτυσμένη. Ἐχει μάλιστα ἀναλαμπάς μεγαλοφυεῖς. Θέλετε κ' ἔνα παράδειγμα; Ἀπὸ τὰ πολλά.

Ἐπρόκειτο νὰ γείνουν τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριαντού του Γλάδστωνος. Ἐνος ὁρτοῦ ἐγέμιζε τὸν αἵλιαν μὲ σωβινιστικὰς κραυγάς. Σχεδὸν δὲν ἐσέβετο τὸ ἀκροατήριόν του. Ἐξῳ ἀπὸ τὸ πανεπιστήμιον. Ἀκροατής καὶ ὁ βασιλεὺς.

Ο ρήτωρ ἔλεγε, ἔλεγε. Ὁ βασιλεὺς μας θ' ἀνιστάει. "Ἄνεις κομβολόγη θά το ἐμετροῦσε διὰ νὰ μὴν ἀνιψι. Ἀλλοίμονον! Καὶ ὁ ρήτωρ ἔλεγε γενειάδας. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἔδυσανασαχετοῦσε.

Ἐσήκωσε τὸ δύο λάμποντα μάτια του πρὸς τὸ νεκρὸν τότε ωρολόγιον — χάριν οἰκονομίας δοῦ μακριάς Δηλιγιάνης είχε φονεύσει τὴν ὥραν εἰς τὰ ωρολόγια. — "Ἐπειτα ἥρθησε ἔναν ὑποστιτήν του: Τί ὥρα λέει τὸ ωρολόγιον;

— Μεγαλειότατε, εἶνε σταματημένον.

Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπέρθουμεσε:

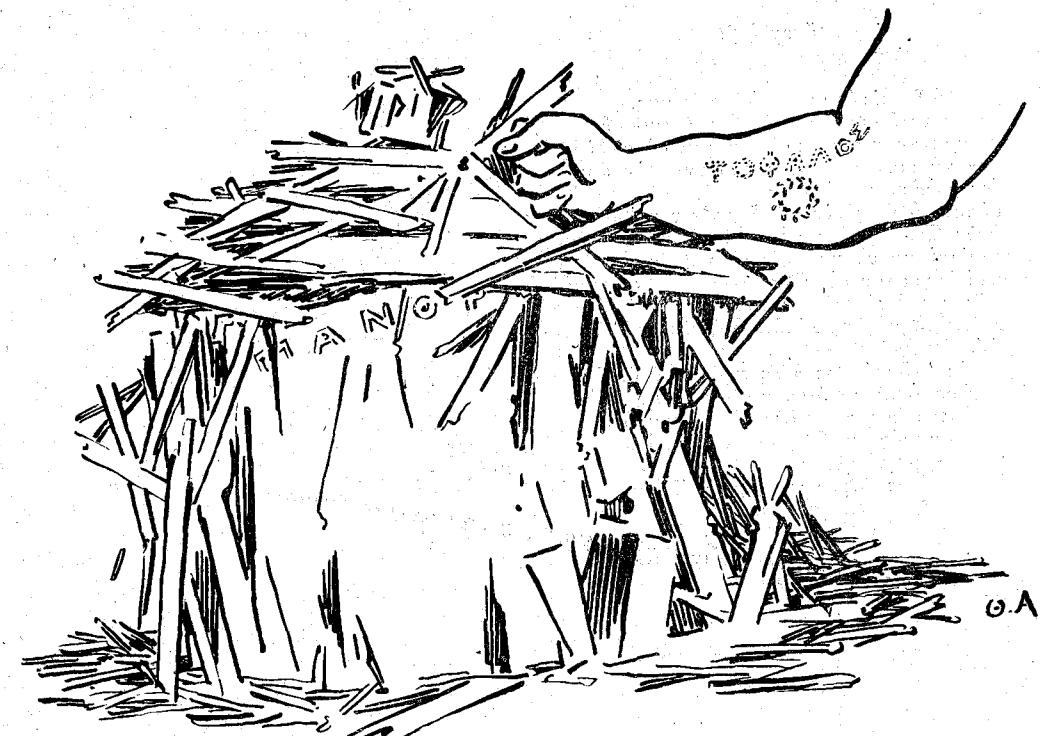
— Τί κριμα νὰ εἶνε σταματημένα τὰ ωρολόγια μας. Ἡ ἀπροκάλυπτος αὐτὴν εἰρωνεία, ή δόπια εἶνε μαζὶ καὶ σαρκασμός καὶ ἀπόφθεγμα καὶ ἀπόφανσις διὰ μίαν κατάστασιν. δείχνει τὸν βασιλέα μας σοφώτερον ἀπὸ δλούς μας. Καὶ νὰ διατὶ δοῦ μανιμασμός μου εἶνε ἀπέραντος καθετόσο διὰ τὸν ὑπατον τῶν Ἑλλήνων.

***

Οπικιστής καὶ εἴρων. Εἴρων δπικιστής λοιπόν. Ἐνῷ σχεδὸν ἡ εἰρωνεία εἶνε ἀποκλειστικὴ σύντροφος τῶν ἀπαισιοδόξων. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς μας δὲν γνωρίζει τὸν πεσούμισμόν. Ἀλλ' ούτε δοῦ δπικισμός του εἶνε μάταιος καὶ ἐνθουσιασμένος δπικισμός. Είνε δοῦ μᾶλλον ἀκριβολόγος, δοῦ μᾶλλον μαθηματικῶς καθωμασμένος δπικισμός. Ὁ βασιλεὺς μας δὲν ἐνθουσιασμέται, δὲν ἐπελήτεται, δὲν καταπλήττεται, δὲν ἀγάπη τὴν ἥριτορικήν. Καὶ δὲς βασιλεύη εἶνα λαὸν ποὺ τὸ βρέφος δὲν σκιρτοῦν όπως τὸ βρέφος ἐν γαστρὶ τῆς Ἐλισάβετ ἀλλὰ καὶ κάμνουν ἥριτορικάς δοκιμάς ἀγέννητα ἀκόμη. Ἡτον ὁ βασιλεὺς ποὺ μᾶς ἥρμοξε καὶ ποὺ μᾶς ἔχρειάζετο.

***

Εἶμαι βέβαιος ὅτι δοῦ βασιλεὺς μας θὰ παύσῃ νὰ βασιλεύῃ δὲν παύσῃ καὶ νὰ ζῇ. Ἡ ἡμέρα αὐτὴ ἀς εἶνε μακρινή. Διότι ὁ βασιλεία τοῦ Γεωργίου μέσα εἶνε πολιτεύμα ἀποτυχιῶν, εἶνε μόνη αὐτὴ ἢ ἐπει-

ΕΠΡΕΨΕ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ — ΓΡΟ Θ. ΑΝΝΙΝΟΥ

II ΑΝΑΤΟΛΗ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ — ΓΡΟ Θ. ΑΝΝΙΝΟΥ

περὶ τούτουν. Ο δημοσιεύων τὴν ἐπιστολὴν Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Α. Παπαδόπουλος γράφει :

«Ως Πατριάρχης Ἀλεξανδρεῖς δὲ Κύπρος Λουκαρις ἔγκαιρως ἡδη ἥλθεν εἰς σχέσεις πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ἀγγλίας Abbott καὶ τὸν πρῶτον ἔκ τῶν Στουντὼν βασιλέαν τὸν Ἰάκωβον I (1601 - 1625) ὅστις ἐνέβαλεν εἰς τε τὸν Πάπαν Ρώμης Κλήμεντα VIII καὶ εἰς τοὺς ὄπαδους τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας ἐν Ἀγγλίᾳ μεγάλας ἐπλίδος περὶ καταπλημήσεως τοῦ προτεσταντισμοῦ. Ἄλλη ἐπειδὴ συνεπείᾳ τῶν ἐπιπλόων τούτων, ἐπετάθησαν ἀλλέρης εἰς τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ παπισμοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ, δὲ Ἰάκωβος ἔλαβε δραστήρια μέτρα καὶ ἀυτῶν καὶ ἡθέλησε νὰ εἴη ὑποστήριξιν ἐν τῇ Ἐπισκοπικῇ μερὶδι τῶν προτεσταντῶν, ἵση γηγετοῦ τοῦ Ἀρχιεπισκοποῦ Abbott, παραγκωνίσας τοὺς πουριτανούς. Εἰς τοιαύτην κατάστασιν τῶν πραγμάτων τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, οὐδόλως παράδοξον ὅτι ἡ ἐν αὐτῇ συντηρητικὴ μερὶς ἐπεδίωξε σχέσεις πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν, πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ γηγετοῦ αὐτῆς κατὰ τῶν ἀντιπάλων. Οὕτως ἐηγεῖται, καθ' ἡμᾶς, ἡ ἀρχὴ τῶν σχέσεων τοῦ Λουκάρεως πρὸς τοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ.

Εἰς τὸ ἴδιον περιοδικὸν δημοσιεύεται ἀνταπόκρισις ἐκ Γενεύης διὰ τὴν τριακοσιοστήν ἐπετηρίδα τοῦ Ἱέζα μαθητοῦ τοῦ Καλβίνου. τοῦ ὁποίου ἡ «διμολογία Χριστιανικῆς πίστεως ἀπολαύει μεγάλης τιμῆς εἰς τὸν κόσμον τῶν προτεσταντῶν». Ο ἐπιστέλλων γράφει μεταξὺ ἄλλων καὶ τὸ ἔξης ἐνδιαφέρον τοὺς Ἑλληνας ἰδιαιτέρως. «Ἐπεσκέψθην κ' ἐγὼ τὴν δημοσίαν αὐθουσαν τῆς βιβλιοθήκης εἰς τὴν ὁποίαν ὑπῆρχον χερόχραφα τοῦ Καλβίνου καὶ τοῦ Βέζα, αἱ διάφροι τούτων προσωπογραφίαι κ' ἐπὶ πολλὴν ὅρθων παρετηροῦν τοὺς ἴστορικους τούτους φημαστούς, τοὺς ὁποίους γνωρίζουν νὰ ἐκτιμῶσι καὶ νὰ διαφυλάττωσιν οἱ πεπολιτισμένοι λαοί. Ἡμην ἔτοιμος νὰ ἔξελθω, ἀλλ' αἴφνις τὸ βλέμμα μου ἀσύναισθήτως προσηλώθη πρὸς μεγάλης προσωπογραφίας φερούσης τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς διμογενείας. Εστην ἐπὶ ὅλην λεπτὰ πρὸ αὐτῆς καὶ ἐπὶ τέλους τὰ δάκρυα ἤρχισαν νὰ καταβρέχωσι τὰς παρειάς μου: εὐδισκόμην πρὸ τῆς εἰκόνος τοῦ μεγάλου Λουκάρεως».

ΕΙΣ τὸν «Νέον Ἑλληνομήμονα» τοῦ κ. Σ. Λάμπρου δημοσιεύονται «ῦμνοι» τῶν δήμων, δηλαδὴ τῶν φατιῶν τοῦ ἱπποδρόμου κατὰ τὰς ἐπισήμους ἔορτάς. «Προέβανον, λέγει ὁ κ. Λάμπρος, οἱ δήμοι κατὰ τὰς ἔορτὰς ταύτας καὶ εἰς ἐμμέτρους προσφωνήσεις, ἐξεχόντων τῶν κρατῶν». Εἰσηγεῖται τὸν πρῶτον:

«Οὗ ὕμνοι ποὺ ἐκδίδει ὁ κ. Λάμπρος εἰνε ἀπὸ τὸν Λαυρεντιακὸν κώδικα, γραμμένοι κατὰ τὸν δέκατον τρίτον αἰώνα, ἀποβλέποντο δὲ εἰς τὸν βασιλέα Ἰωάννην τὸν Κομνηνόν, ὃ ἔνας ἔξαρφομῆτης τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, δὲ ἄλλος διὰ τὴν βάττισιν.

«Ἀποσπάμεν τὸν πρῶτον:

«Υμνος τῷ βασιλεῖ κυρῷ Ἰωάννῳ ἐπὶ τῇ γενέσει Χριστοῦ τοῖς δήμοις:

Πάλιν γενέθλιον Χριστοῦ καὶ νίκη βασιλέως.

Φοιτῶδες τὸ γενέθλιον, ἀπρόσμαχος ἡ νίκη.

Πάλιν Θεός ἀπὸ Θαύμαν ὁράθη σαρκοφόρος

καὶ βασιλεὺς ἀπὸ Θαύμαν εἰσῆλθε σαρκοφόρος.

Ἄστρο Θεοῦ τὴν ἔλευσιν τοῖς μάγοις καταγέλλει,

τὸν δὲ ἀνακτα μηρύνοντας ἀστρα πολλὰ τροπαίων

τὸν μὲν ἐν φάτῃ κείμενον τρεῖς προσκυνοῦντας Πέρσαι,

τῷ δὲ ὑπὸ πόδας καλύνοντας πᾶσας Πέρσαις αὐχένα,

Ο μὲν ἐφεργένει μάχαιραν Ἡρώδουν βρεφοκτόνον.

δὲ δὲ ἐνδιδόσκει τὸ πικρὸν τὸν μιλέπον Πέρσους βέλος

Ἀμφότεροι τὴν ἀπασαν ἀναγενῶσι κάτιον.

εἰς ὑψος ἀναβαίνονταν ἐθητηλησοῦντας

τροποῦται πᾶν τὸ βάρβαρον, καὶ πόλεις καθαροῦσι

καὶ τὸν τῆς Ρώμης σχοινιούσις αδεξάνουσι τῆς νέας καὶ σωτηρίᾳ γίνεται τῷ χριστιανῷ κλήρῳ.

Ἄλλι ὡς γενάρχα τὸν πατέος παντάναξ παντοκράτορος πόλιν ἀμήτωρ ἐκ πατρός, νῦν δὲ ἐκ μητρὸς ἀπάτωρ φρούρων, σύσσων ἀπέτασον εἰς πλεῖστον συκνήλων σχόδεν τὸν νικητὴν τὸν Κομνηνὸν δεσπότην Ἰωάννην.

καὶ τὸν τὸν στέφους κοινωνὸν Ἀλέξιον δεσπότην

καὶ τὸν σεβαστοκράτορας καὶ πορφυρογενῆτον.

τὸν ἡλίκων ἄγαλμα, τὴν θαυμαστὴν τριάδα,

διότι πατήσει ἐπὶ παιδίνι ἀγάλλεται τοιούτοις,

καὶ πατέος ἐπὶ παιδίνι ἀγάλλεται τοιούτοις,

καὶ πατέος ἐπὶ παιδίνι ἀγάλλεται τοιούτοις.

Διωρίσθη διευθυντής τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου δ. κ.
Αγγελος Βλάχος.

Χάρις εἰς τοὺς Ἀγῶνας ἐδέχθημεν μὲν ἀληθινὴν
χαρὰν ἀγαπητοῖς συνεργάταις εἰς τὰ γραφεῖα μάς
οἱ δόπιοι μᾶς ἤλθαν ἀπὸ τὸ ἔξωτεικόν. Τὸν κ.
Παῦλον Γνευτόν, τὴν Δδα Θάλειαν Φλωρᾶ, τὸν κ. Ἀ-
λέξανδρον Φωτιάδην, τὸν κ. Ἀλέξανδρον Δημητρίου.

Εἰς τὴν ὁδὸν Φιλελλήνων ἀνηστήθησαν ὑπὸ τῆς
Ἐπιτροπῆς τῶν Ὄλυμπιακῶν Ἀγῶνων διάφοροι
ἐπιγραφαὶ. Μία ἀπὸ αὐτὰς «Ne nous oubliez pas —
Mή μᾶς λησμονῆτε», ἐσυγκίνησε τὸν ἀγαπητὸν χρο-
νογάφον Διαβάτην καὶ ἔγραψε εἰς τὸ Ἑυπόρος χρι-
τούμενα πράγματα. Μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν αὐτῆν, λέγει,
ἔπειμεν ν' ἀναγνώσω καὶ κανέν εἰρητικὸν τετράστι-
χον ἄλλον ἀντί τοιαύτης τρυφερῶς συναντήσεως ὡς-
θῶθη πρὸ τῶν διφθαλμῶν μονῆ Λατινικὴ Χρηστο-
μάθειο μὲν ἐν τῶν γνωμικῶν τῆς «Mens sana in
corpore sano». Τί ἵδεα! Φαντασθῆτε ἂν οἱ κανονί-
σαντες τὰ τοῦ διακόσιου τῆς πόλεως ἐστολίζαν ὅλην
τὴν ὁδὸν Σταδίου μὲ τοιαῦτα ὅρτὰ ἐναλλάξ ἐλληνικά,
γαλλικά καὶ λατινικά: Ἀρχὴ σοφίας φόρος Κυρίον.—
Aimez votre père et votre mère.—Verae amici-
cittiae sempiternae sunt.

Ἄπο τὴν περιγραφὴν τῆς ὑποδοχῆς τῶν βασιλέων
τῆς Ἀγγλίας εἰς τὸ Νέον Ἀστυν. Ὁταν δὲ δημαρ-
χος Ἀθηναίων ἥρχισε προσφωνῶν «Μεγαλειότατε»,
ὁ βασιλεὺς Γεώργιος τοῦ λέγει:

—Στάσου νὰ σὲ συστήσω πρῶτα.

Καὶ ἀφοῦ ἔγινε ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἡ παρουσίασις,
ἐπανελήφθη ἡ διακοπεῖσα προσφρόντισις. Εἰς τὴν
προσφρόντιν τοῦ δημάρχου ἀπίγνησεν ὁ βασιλεὺς
τῆς Ἀγγλίας εὐχαριστῶν ἀγγλιστὶ, προσθέσας εἰς τὸ
τέλος: You are very good. Ο βασιλεὺς Γεώργιος
ἔρμηνεν τὰ λόγια τοῦ Εδουάρδου εἰπε:

—Εὐχαριστεῖ πολύ, διὰ τὴν τιμὴν τὴν ὅποιαν τοῦ
κάμνει η πόλις σας. Σᾶς εὐχαριστεῖ εἰσθε πολὺ ωραῖος.

Πρὸ δημερῶν ἀνεκαλύφθη ἐν Σπάρτῃ ὑπὸ τῆς Ἀγ-
γικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ὁ ναὸς τῆς Ἀρτέμι-
δος Ὁρθίας, πολλὰ ἀναθήματα παριστῶντα θεάς πτε-
ρωτάς, Κενταύρους, Σηρῆνας κλπ. κοσμήματα χρυσᾶ,
ἄργυρᾶ καὶ τινα ἐλεφάντινα καὶ πήλινον ἀγαλμάτιον
θεᾶς φερούσης πῶλον.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΙΑΝ ΜΙΧΑΗΛ

ΤΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ ΤΩΝ ΝΙΚΗΤΩΝ

Δ. ΒΟΛΟΝΑΚΗ ἐν τῷ σχολικῷ ἔτει 1904-1905.
Λεύκωσία τυπογρ. τῆς «Φωνῆς τῆς Κύπρου» 1906.

ΠΑΝΑΓΩΡΑ: Θεῖος καὶ Ἐφημέριος ὑπὸ Ι. Δε-
λαμπρέτ. Ἀθῆναι ἐκδόται Μπέκ καὶ Μπάρτ Δρ.-
Φρ. 1.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΙΝΟΥ ὑπὸ Γ. Φιλα-
ρέτου. Ἀθῆναι 1906.

Ο ΓΛΑΡΟΣ ὑπὸ Α. Τσέχοφ μετάφρ. Α. Γ. Κον-
σταντινιδη. Ἀθῆναι 1906 ἐκδόσις «Ἡλυσίων» δρ. 2.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ ὑπὸ Γεργορίου Σενοπού-
λου. Ἀθῆναι 1906 βιβλιοπωλεῖον τῆς «Εστίας» σχ.
16ον σελ. 219 δρ. 3.

ΔΩΣΙΔΙΚΙΑ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΩΝ
ΣΥΝΘΗΚΩΝ ὑπὸ Γεωργίου Ν. Φιλαρέτου. Ἀναδη-
μος. ἐκ τοῦ ΚΕ'. τόμου τῆς ἑλλ. καὶ τῆς γαλλ. Νο-
μολογίας. Ἀθῆναι 1906.

Ο ΚΥΚΛΩΠΑΣ μεταφρασμένος ἀπὸ τὸν Ἀλέξ.
Πάλλη Λίβερπούλ, The Liverpool Booksellers' Co,
Ltd, 70 Lord Street, 1906.

DIE BILDERSTÜRMER von Cléon Rangabé,
übersetzt von Rudolf Presber Berlin, Hermann
Ehbock M. 4, geb. M. 5.

NEL SOGNO—Note d'un viaggio in Grecia—
A. Lalia-Paterno Napol, 1906 edit. Vito Mor-
ano via Roma 40, fr. 5.

PAYSAGES ET SENTIMENTS par Jean Mo-
réas. Paris 1906 E. Sansot & Cie 53 Rue St-
André-des-Arts fr. 1.

LES PIERRES D'OXFORD par Georges
Grappe. Paris 1906 E. Sansot & Cie fr. 1.

LE CALVAIRE DE FEU par Alexandre Ma-
cedonski. Paris 1906. E. Sansot et Cie fr. 3.50.

Παρόδαμα. —Ἐν τῇ διατριβῇ τοῦ κ. Π. Καρολί-
δον Τὸ τυπικὸν τῆς μονῆς Πετρίζου, 15 Μαρτίου,
τεῦχ. 131, σ. 332 β σημ. 1 ἀντὶ κατωτέρῳ γράφε
κτίστος: «τὸ τυπικόν... συνυπέγραψε μετὰ τοῦ κτί-
τος».

